

Koliko smo lani izvozili

Taka in podobna vprašanja pogosto slišimo v začetku leta. Kmalu po novoletnih praznikih dobimo na razpolago prve podatke tudi o doseženem izvozu naših izdelkov v ianskem letu. To je čas, ko primerjamo in ocenjujemo dosežene rezultate ter se radi tudi pohvalimo, če so rezultati dobri in če smo presegli planirane obveznosti.

Tokrat smo v Stolu resnično lahko zadovoljni. Lani smo namreč na tuja tržišča prodali za 6.539.225.— ameriških dolarjev našega pohištva. Tako smo visok izvozni plan presegli, pa čeprav samo za 4 odst. Če omenjeni izvoz primerjamo s podatkom za leto 1983 pa ugotovimo veliko povečanje, in sicer kar za 35 odst. To, razumljivo, pomeni veliko kvaliteto in obenem potrditev, da je z vztrajnim delom in nenehnim prizadevanjem mogoče doseči tudi zelo optimistične cilje, ki smo jih začrtali tako glede večjega izvoza kot tudi glede povečevanja deleža izvoza v skupni prodaji.

Ko govorimo o doseženem izvozu, je treba upoštevati tudi dinarski izvoz, saj smo lani na tuje prodali še pohištvo v vrednosti nekaj manj kot 46 milijonov din. To je tako imenovani izvoz za dinarje, ker smo za plačilo prejeli dinarje. Gre namreč za prodajo našega pohištva v nekatere države v razvoju (Irak), kjer bi za devizno plačilo morali čakati celo dve leti. Zato smo se odločili za takojšnjo dinarsko plačilo. Če to vrednost preračunamo v dolarje po dnevnem tečaju, znaša dinarski izvoz 307.484.— dolarjev. Skupaj smo torej lani izvozili za 6.846.809.— ameriških dolarjev.

Naslednje vprašanje: koliko so izvozili posamezni tozdi, nas še posebej zanima. Vrednost lanskoletnega izvoza po tozdih in indeksna primerjava z letom 1983 sta prikazani v tej tabeli:

Tozd 1	3.825.357.—	111
Tozd 2	1.281.997.—	155
Tozd 3	509.586.—	280
Tozd 4	625.299.—	260
Tozd 9	296.986.—	208
DO Stol	6.539.225.—	135

Še vedno največ izvozi tovarna sedežnega pohištva. Lani je dosegla 58

odst. vsega izvoza v naši DO. Njeno povečanje je navidezno le 11 odst., v resnici pa je že itak velik — predlani, kar močno preko 60 odst. vse prodaje — težko povečati za več kot 10 odst.

Tovarna ploskovnega pohištva se iz leta v leto bolj in bolj uveljavlja tudi v izvozu. Gornji podatki kažejo, da je lani že presegla milijon dolarjev izvoza in da njen delež v skupnem izvozu znaša 20 odst. ali eno petino vsega izvoza. V primerjavi z letom 1983 je lanskoletni izvoz povečala kar za 55 odst. Vsi ti podatki pomenijo za to tovarno velik uspeh, posebno še, če vemo, kako težko je v tujino prodajati ploskovno pohištvo.

Tudi v tozdu 3 je lani storjen velik korak naprej. Pred leti je ta tovarna dosegla le mali, lahko bi rekli le simbolični izvoz. Lani pa je že dosegla pol milijona dolarjev izvoza. Njen delež je

še vedno skromen in je manjši od 8 odst.

V Slogi v Mostah so delavci dokazali, da znajo izdelovati kvalitetno tudi zelo zahtevne izdelke, ki jih ni težko prodati tujim kupcem po dobrih cenah. Tako kot v tozdu 1 tudi v Slogi predstavlja izvoz glavno prodaje. Čeprav najmanjši tozd je lani dosegel 625.299 dolarjev izvoza, kar predstavlja slabo desetino vsega izvoza v DO. Značilnost za Slogo pa je v tem, da od vseh tovarn v Stolu ustvarja največji izvoz na delavca. Njihov izvoz se stalno povečuje. Lanskoletno povečanje je v primerjavi z letom 1983 za dva in polkrat večje.

Svoj delež k skupnemu izvozu je prispevala tudi Prodaja s skoraj tristo tisoč dolarji. Tu gre za izdelke drugih proizvajalcev, ki jih je prodaja v okviru inženiringa prodala na tuje.

Verjetno vsi naši delavci vedo, da ima Stol zunanjetrgovinsko registracijo, kar pomeni, da lahko sam sklepa in opravlja zunanjetrgovinske posle direktno s tujimi partnerji. Tudi, ko (Nadaljevanje na 2. strani)

Čeprav smo vsi delavci, ki se ukvarjamo s predelavo lesa, je bil pogovor s kitajskimi stolarji posebej zanimiv. Velika oddaljenost in drug način življenja in dela naredita svoje.

Gostje so bili med pogovorom zelo zavzeti za točnost podajanj. Kot bi se tudi s tem hoteli zahvaliti za vse, kar so pri nas pridobili.

***

Našim gostom s Kitajske sta njihov strokovni vodja v Stolu Boris Švajger in Franc Pestotnik tudi pokazala film o naši delovni organizaciji, ki je bil posnet lani, ob Stolovi 80-letnici.

Kitajski lesarji so ga z zanimanjem spremljali, saj so si tako rekoč skoraj vse delo že prej ogledali v praksi, marsikatero opravilo pa tudi sami poizkusili.

(Nadaljevanje s 1. strani)

analiziramo izvoz in ocenjujemo delež direktnih poslov, lahko ugotovimo, da del izvoznih poslov opravlja Stol sam. Obseg takih poslov je običajno okoli 30 odst. Lani je ta delež nekoliko manjši. V zvezi s tem pa je treba pripomniti, da smo lani v sodelovanju z Genexom zaključili in realizirali velik inženirijski posel v Sudanu, ki se lahko smatra kot direktni. Oba velika slovenska izvoznika pohištvata, tako Lesnina kot Slovenijales, sta bila tudi v letu 1984 tista poslovna partnerja, preko katerih smo največ izvozili. Tako smo lani preko Lesnine izvozili 18 odst., preko Slovenijalesa pa 2-krat toliko ali točneje 37 odst. Sodelujemo tudi z ostalimi jugoslovanskimi izvozniki, ki so lani posredovali za 18 odst. našega izvoza. Eden od najbolj utemeljenih razlogov, da še vedno izvažamo preko izvoznikov je ta, da ne želimo pretrgati starih, dobrih in utečenih poslovnih zvez z našimi dolgoletnimi kupci.

Vprašanje, v katere države smo lani izvažali, utegne zanimati marsikaterega našega delavca. Nekateri, ki spremljajo našo izvozno dejavnost, bodo zanesljivo našli vsaj 5 držav, v katere smo lani prodajali naše izdelke, drugim pa je celo poznano več držav, kamor smo izvažali. Ni nobena skrivnost: lani smo prodali naše izdelke kar v 22 držav. Lahko celo s ponosom trdimo, da so bili lanskoletni kupci na vseh kontinentih sveta Južne Amerike. Res je, lani je bilo veliko kupcev in je naš izvoz razen v ZDA in Evropo zelo razdrobljen, kar potrjuje naše napore, da bi v tujino prodali čim več. V naslednji tabeli so prikazani deleži našega lanskoletnega izvoza v odst., in sicer:

1. ZDA	44,3
2. Sudan	15,7
3. Švedska	15,2
4. Anglija	9,7
5. Italija	3,6
6. Francija	3,4
7. Irak	1,4
8. Holandija	1,2
9. Jordanija	1,2
10. Zahodna Nemčija	1,0
11. Ostale države	3,3

Med ostale države smo izvažali: v Avstralijo, Združene arabske emirate, Avstrijo, S. Arabijo, Liberijo, Kanado, Izrael, Kuvajt, Libijo, Aman, Švico, Gambijo in še nekatere.

Naši kupci v ZDA so tudi lani kupili največ naših izdelkov, o velikem poslu v Sudanu smo že govorili, je pa treba posebej omeniti Evropo in sicer samo 5 držav, kamor smo prodali za več kot eno tretjino. To pomeni, da kupci v »stari dobri Evropi« zopet postajajo zanimivi. Tu gre predvsem za dva velika posla: princip program za Ikeo in Habitat program. Vsi ostali posli so po obsegu mnogo manjši in niso sklenjeni s stalnimi kupci.

Na splošno lahko ocenimo, da je bil lanski izvoz uspešen. Razen v nekaj primerih nismo imeli reklamacij, kar potrjuje našo kvaliteto. Cene, po katerih smo lani sklepali posle, so v povprečju bile med 3 in 8 odst. višje od onih iz leta 1983, kar štejem za poseben uspeh. Razumljivo je, da vse izvozne cene, ki so veljale za lani, niso bile ugodne in da z njimi nismo pokrili vseh proizvodnih stroškov, no

Dober stroj lahko veliko naredi, natančen pa je toliko, kolikor sposobnosti mu je človek ugradil.

Kvalitetno prebiranje doma proizvedenega bukovega furnirja je pri nas ročno delo.

Tončka Burja je izkušena delavka na stiskalnicah v furnirni, pa tudi na drugih delovnih mestih. Prebiranje furnirja za stiskalnice, ki je njeno današnje delo, ji ne dela problemov. Posebno še zato ne, ker je zelo marljiva delavka.

vendar pa je bilo nekaj tudi takih, ki so prinesle akumulacijo, tako pri klasičnih kot pri inženirijskih poslih. Seveda je k temu pripomogel tudi dokaj

ugodni tečaj dolarja in ostalih valut. Zelo izrazito pa je nasprotno v teku celega lanskega leta delovala visoka stopnja inflacije. Janez Rogelj

Plan razvoja sozda Uniles v letu 1985

V skladu z zakonom o sistemu družbenega planiranja tudi ob koncu letošnjega leta pripravljamo plan razvoja sozda Uniles za leta 1985. Prvi osnutek, ki je v razpravi, smo pripravili na osnovi prvih predvidevanj v naših združenih organizacijah in pri tem upoštevali naše srednjeročne planske akte. Zvezno in republiško resolucijo in Dolgoročni program gospodarske stabilizacije ter nekatere usmeritve opredeljene v dolgoročnem planu razvoja sozda Uniles do leta 2000. Tako smo v osnutku opredelili, naj bi se obseg proizvodnje povečal za 4,2 odst.; celotni prihodek za 55,4 odst., dohodek za 59,7 odst., kar je dokaj ambiciozno in bo moč doseči ob skrajnih naporih vseh delavcev sozda Uniles. Predvidevamo tudi, da bi celotni izvoz povečali za 4,2 odst.; na konvertibilne trge za 4,3 odst.; uvoz bi povečali za 30,3 odst. in konvertibilni za 31,1 odst.; ta predvidevanja bo težko uresničiti ob nespremenjeni praksi, ki smo ji priča v zadnjem obdobju.

Glede uresničevanja stabilizacijskih nalog predvidevamo, da bi tudi v letu 1985 nadaljevali z že začetimi aktivnostmi v okviru združenih organizacij in vztrajati pri usmeritvi, da morajo biti stabilizacijske naloge sestavni del vseh planskih aktov.

Prav tako bomo tudi v letu 1985 posebno pozornost posvečali stimuliranju delavcev za doseganje čim višje stopnje produktivnosti, rentabilnosti in ekonomičnosti. Dosedanja praksa je potrdila pravilnost te usmeritve v letošnjem letu ter dokazala, da kvalitetnejše gospodarjenje ni moč dosegati z omejitvami, temveč le s stimulativnejšim nagrajevanjem po rezultatih dela. Zato se tudi v osnutku plana razvoja sozda za leto 1985 kot zadnjem tega srednjeročnega obdobja, zavzemamo za usmeritev, da je potrebno z aktiviranjem vseh še neizkoriščenih notranjih rezerv, z boljšim poslovanjem in agresivnejšim prodorom na tujem in domačem trgu doseči, da realni osebni dohodek tudi v letu 1985 ne bi bil slabši kot v letošnjem letu oziroma, da bomo skušali doseči že v 1984 zastavljeni cilj, da dosežemo realno raven osebnih dohodkov iz začetka tega srednjeročnega obdobja.

Prav tako bomo v letu 1985 nadaljevali z že začeto prakso glede medsebojnih blagovnih tokov zaradi uspešnejšega zagotavljanja surovin, polizdelkov in drugih materialov, ki jih združene organizacije same proizvajajo in uporabljajo v okviru proizvodnih programov znotraj sozda Uniles. Prav tako smo opredelili, da bo imela prednost pri

Delavkam ob

8. marcu,

njihovem prazniku,

iskrene čestitke in

zahvalo za doprinos k

skupnim uspehom!

oskrbi čim višjo stopnjo predelave. Posebno mesto smo tudi v planu razvoja za leto 1985 namenili naši trgovski organizaciji Lesnini, ki bo morala že v letu 1985 začeti prevzemati določene skupne naloge, pomembne za vse članice sozda Uniles. Pri tem se moramo zavedati, da bo potrebno ustrezno razvijati prodajno mrežo, če bomo hoteli na trgu plasirati našo proizvodnjo, za kar pa bo potrebno tudi združevati ustrezna finančna sredstva.

Že v letu 1983 smo začeli dokaj uspešno reševati likvidnostno poslovanje združenih organizacij preko Interne banke Lesnina, kar se je zelo uspešno odvijalo skozi celo letošnje leto. Za leto 1985 pa predvidevamo, da bomo skladno s dolgoročnimi smernicami, opredeljenimi v dolgoročnem planu razvoja sozda Uniles do leta 2000, proučili možnosti, da bo Interna banka — Lesnina vse bolj prevzemala funkcije Interne banke sozda tako, da bi lahko že v začetku naslednjega srednjeročnega obdobja postopoma postajala in postala Interna banka vseh združenih organizacij sozda Uniles.

Prav tako je tudi v planu za leto 1985 posebna pozornost namenjena skupnemu načrtovanju skupnih nabav, še zlasti glede uvoznih materialov. Tej nalogi bomo morali skladno s Republiškim stabilizacijskim programom posvetiti posebno pozornost ter doseči, da se bodo skupaj dogovorjene naloge tudi uresničile. Skladno s srednjeročnimi planskimi predvidevanji bomo na področju investicij morali težiti k smotrnemu selekcioniranemu usmerjanju in v posodabljanje naše proizvodnje še zlasti tiste, ki je izvozno usmerjena in bo dajala čim večjo neto devizne efekte. V planu razvoja za leto 1985 predvidevamo, da bomo realizirali skupna vlaganja v projekt Galvanizacije, kjer je nosilec DO Lesnina.

Tudi v letu 1985 bomo nadaljevali z dograjevanjem informacijskega sistema tako, da bodo vsi delavci naše sestavljene organizacije združenega dela čim bolj seznanjeni s sklepi samoupravnih organov in o izvajanju teh sklepov.

Med drugimi nalogami v letu 1985 bi bilo potrebno posebej naglasiti obveznosti, ki smo si jih zastavili pri skupnih nastopih v inženiring poslih in skupnih marketinških predstavitev; nadaljevanje priprav pri realizaciji skupnih naložb v manj razvitih republikah in SAP Kosovu; kadrovsko in tehnično pomoč deželam v razvoju, pri tem bomo v letu 1985 organizirali seminar UNIDO; še naprej bomo skrbeli za krepitev materialne osnove dela slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu; nadaljevali bomo z uveljavljanjem sprejetega koncepta celostne podobe sozda Uniles; še naprej bomo proučevali možnosti za nadaljnje integracije v sozdu Uniles, zlasti v reproverigi. Za realizacijo, v planu razvoja sozda Uniles za leto 1985 opredeljenih nalog, pa je najpomembnejše, da le-te najdejo svoje ustrezno mesto v planskih aktih temeljnih in delovnih organizacij združenega dela, ter da se bodo skladno s stališči in usmeritvami organov družbenopolitičnih organizacij za realizacijo teh nalog še posebej angažirali poslovodni organi ter posebej zadolžili operativno odgovorne strokovne kadre.

Miloš Varga

»Ta ni kriv, tisti ni kriv, oni ni kriv, mi nismo krivi ... kdo, zavruga, je pa potem kriv?!«

* * *

»Vi ste osel!«

»Kakšen osel?«

»Tisti z dolgimi ušesi in rigajočim gobcem!«

Romihova Francka je nabavni referent v nabavnem oddelku. Njeno delo ni lahko, ker je v današnjem času marsikak material težko dobiti. Francka ve, da je pri njenem poslu potrebna odločna beseda in vztrajnost. Delovna organizacija zaradi pomanjkanja materiala ne sme stati.

Tudi Romihovi Francki se je delo v tovarni prevesilo v zadnji del. Še dobrih pet let in upokojitev bo tu. Delavka, kakršna je, jo bo pošteno zaslužila.

V tej številki objavljamo nekaj več slik delavcev iz skupnih služb. Danes tudi temu človeku rečemo delavec, ne uslužbenec, kar je edino pravilno.

Vtisi s kölnskega sejma 1985

Sejem pohištva v Kölnu je ena izmed največjih in najuglednejših tovrstnih prireditev na svetu. Številni proizvajalci in trgovci s pohištvom tu vsako leto predstavljajo svoje najnovejše in najbolj uspešne modele. Letos je v Kölnu sodelovalo okoli 1500 razstavljalcev iz 32 držav, ki so svoje dosežke prikazali na 160.000 m² sejemске površine. Res spoštovanja vredne številke, ki pričajo o tem, kakšen pomen predvsem v zahodnoevropskih deželah pripisujejo kölnskemu sejmu, saj ga mnogi imenujejo kar »največje pohištveno tržišče na svetu.«

Med jugoslovanskimi razstavljalci je bilo v organizatorjevem uradnem statističnem biltnu mogoče naštetih 17 naših organizacij združenega dela, in med njimi tudi Stol.

Naša delovna organizacija je tudi letos nastopala v okviru Sozda Uniles vendar z lastnim razstavnim prostorom. Letos smo se v Kölnu predstavili s programom lameliranega pohištva »L«, ki je zbudil pozornost že na nekaterih drugih sejmih in razstavah, tu pa je vsekakor bil v središču pozornosti Unilesovega paviljona.

Precej zaslug za to trditev gre predvsem dejstvu, da so bili naši izdelki zelo kvalitetno predstavljeni, tako glede na izbor eksponatov, kot tudi glede na samo postavitev in smiselno razporeditev posameznih artiklov. Omeniti velja tudi to, da smo letos razstavljali v hali skupaj s firmami iz Skandinavije, ki glede na njihov znani renome vedno pritegnejo največ zanimanja pri obiskovalcih. Mogoče je deloma tudi v navedenih dejstvih iskati razloge za precej dober obisk našega paviljona, ki je bil glede na lansko leto in leta poprej precej bolje obiskan, tako od naših dosedanjih poslovnih partnerjev, kot tudi, kar je najbolj pomembno, od nekaterih novih potencialnih kupcev. Ti so se še posebnoanimali za naš lamelirani program, seveda pa smo jih poizkušali zainteresirati še za ostale naše programe. Z nekaterimi od njih, tu velja predvsem omeniti kupce iz Belgije, Finske in ZRN, smo že navezali poslovne stike, ki bodo, upajmo, v prihodnosti prispevali k večjemu plasmaju našega pohištva v Zahodno Evropo. Menim, da lahko našemu nastopu letos v Kölnu damo pozitivno oceno in da nam bodo letošnje izkušnje dale spodbudo tudi za v prihodnje, saj je našo dolgoročnejšo perspektivo iskati slejkoprej v ambicioznih nastopih na tujih tržiščih.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Upokojitve in nadomestno zaposlovanje

Pa še besedo dve o naših konkuren-
tih iz ostalih dežel. Po splošnem mne-
nju so tudi letos najbolj izstopali skan-
dinavski in italijanski proizvajalci po-
hištva, pa bodisi da govorimo o sedež-
nem pohištvu, pohištvu za široko po-
trošnjo ali o pohištvu investicijskega
značaja. Skandinavci so skoraj tradi-
cionalno prikazovali izdelke iz lame-
liranega lesa svetle naravne obdelave.
To tendenco so obdržali celo pri raz-
stavljenem pisarniškem kabinetu, ki bi
bili verjetno zelo interesanten tudi za
našo proizvodnjo.

Italijani so zelo dominirali s svojo
proizvodnjo kovinskih stolov. Nekateri
njihovi izdelki nedvomno predstavljajo
vrhunec modernega oblikovanja po-
hištva. Letos smo opazili tudi veliko
sedežnega pohištva oziroma sedežnih
garnitur v blagu in usnju, mehkih ob-
lik s prešitimi odevjami. Menim, da je
bil razkorak v razvoju tovrstnega po-
hištva med nami in zahodnoevropskimi
proizvajalci tokrat v Kölnu zelo očiten.
Mene osebno so zelo presenetili tudi
proizvajalci z Vzhoda, predvsem Ma-
džari, ki so razstavljali blizu našega pa-
viljona, in ki zelo napredujejo, tako
da bodo verjetno kmalu močan konku-
rent na svetovnem trgu pohištva.

Sicer pa je bilo praktično nemogoče
obširneje pregledati vse razstavljene
artikle in obiskati najzanimivejše pa-
viljone. Sodin, da je bila letošnja pri-
reditev v Kölnu dokaj uspešna, saj je
bilo v prodaji okoli 100.000 vstopnic,
kar potrjuje, da je interes za pohištv-
ne dosežke še vedno na zadovoljivem
nivoju. Pri tem pa si moramo pred-
vsem sami močno prizadevati za ohr-
nitev pozicij, katere smo si ustvarili z
dosedanjim delom, ustvarjati nove mo-
dele in iti v korak z ostalo konkurenco.

Igor Stoschitzky

Novi zakon o pokojninsko invalid-
skem zavarovanju, ki je začel veljati v
letu 1984, je bistveno posegel na po-
dročje upokojevanja tudi v naši DO.
Premik je bil posebej občuten prav v
letu 1984, ko se je število upokojitev
povečalo približno za 50 odst. glede na
prejšnja leta. Na tako povečanje števila
upokojitev v letu 1984 so vplivali na-
slednji faktorji:

1. možnost dokupa delovnih let;
2. možnost predčasne upokojitve;
3. nizki osebni dohodki v letu 1983.

Padanje življenjskega standarda pa
uravnava tudi upokojevanje, saj je že
v letu 1985 opaziti, da se delavci v več-
ji meri ne odločajo za predčasno upo-
kojitev. Ob nadaljnjem padanju živ-
ljenjskega standarda je pričakovati, da
bodo možnost dokupa let in predčasne
upokojitve izkoristili predvsem delavci,
ki si na kakršenkoli način lahko dopol-

nijo družinski proračun. Ne glede na
možnosti, ki jih daje novi zakon, pa je
treba upoštevati, da se bodo v nasled-
njih letih upokojevale generacije, ki so
se zaposlovale po letu 1950, torej v ča-
su, ko se je Stol najhitreje razvijal in
širil svojo dejavnost ter tako povečal
število zaposlenih. Če je bilo npr. pred
nekaj leti število upokojitev do 20 let-
no, je treba v prihodnje računati naj-
manj 50 letno. Za primerjavo naj po-
vemo, da se je v letu 1984 upokojilo
64 delavcev, vseh odhodov iz DO pa je
bilo 168. Podatek pove, da je bilo pribli-
žno 40 odst. vseh odhodov upokojitve
ali ca. 4 odst. vseh zaposlenih se je
upokojilo. Letno je treba torej nado-
mestiti več kot 10 odst. vseh zaposle-
nih. Pa pogledjmo, kako realiziramo to
nalogo!

Novo delavce pridobivamo s podro-
čij kamniške, domžalske, deloma pa tu-
di kranjske in ljubljanske občine. Vsa-
ko leto zaposlimo tudi nekaj delavcev iz
drugih republik. Delež na novo zaposle-
nih delavcev iz drugih republik ne pre-
seže 10 odst. vseh novozaposlenih v
enem letu.

Če pogledamo novo zaposlovanje z
vidika uspešnosti opravljanja del in
nalog v primerjavi z odhodi, predvsem
upokojitvami, potem dobimo rezultat
z negativnim predznakom. Zakaj? Za-
vedati se moramo, da se upokojujejo
predvsem polkvalificirani in kvalificir-
ani delavci, torej delavci, ki so šli pre-
ko priučitvenih tečajev oz. poklicnih
šol v proizvodnjo in si tekom delovnih
let nabrali veliko izkušenj. V bistvu so
rasli s tovarno in se z njo razvijali. Te
prekaljene delavce zamenjujemo naj-
več z mladimi delavci, ki še iščejo sebi
primerno delo, svojo afiniteto do dolo-
čenega področja dejavnosti. Največ
mladih se zaposluje po končani osnov-
nošolski obveznosti, če se že ne odlo-
čijo za pridobitev določenega poklica,
in to od IV. stopnje zahtevnosti nav-
zgor. Tako nam primanjkuje delavcev
z vsaj II. stopnjo strokovne usposob-
ljenosti (PKV delavci) lesarske usme-
ritve. Kako povečati število teh delav-
cev? Odgovor je precej zapleten, ker
je pogojen s sistemom pridobivanja
osebnega dohodka, s sistemom usmer-
jenega izobraževanja in samega zapo-
slovanja. Vzemimo samo primer, ki
mlade ljudi moti in jih motivira za do-
datno načrtno usposabljanje.

Učenec, ki konča skrajšani program
izobraževanja in si tako pridobi II.
stopnjo strokovne usposobljenosti, je po
končane šolanju pripravnik (dobiva ni-
zek osebni dohodek). Po končani pri-
pravniški dobi je razporejen na manj
zahtevna dela in naloge (za te se je po
programu tudi usposabljal) prav tako
kot njegov sošolec iz osnovne šole, ki
se je po končani osnovnošolski obvez-
nosti zaposlil. Ob delu se je namreč do-
kaj hitro privadil na nekaj potrebnih
gibov, ki mu omogočajo normalno delo,
zato pa je dobival tudi ustrezen osebni
dohodek. Ni se tedaj čuditi, da interes
mladih za izobraževanje na stopnjah do
IV. stopnje upada. Kalkulacija s strani
mladega delavca je taka:

»Si jih na pustnem praznovanju kaj
dosti poznal?«

»Skoraj nobenega. Bili so v maskah!«

* * *

»V maskah so pa čisto drugačnega ve-
denja. Sproščeni in veseli. Taki, kot bi
moral vsak dan biti.«

* * *

»Na vse so pozabili, v pustne šeme
se pa niso pozabili napraviti. Seveda ne,
tako so vsaj lahko pogledali v sosedove
lonce in sosedo vprašali, kako se tudi
sicer imajo.«

Ta slika ni posneta v kakem našem razstavnem prostoru, temveč na kölnskem sej-
mu. Posnel jo je Nande Lah, v ospredju pa je lepo vidna sedežna garnitura L.

takojšnja zaposlitev = osebni dohodek + delovna doba

izobraževanje = delovna doba (čas izobraž.) + zmanjšani OD (za čas pripravništva)

Slabo bi razumel te primerjave tisti, ki bi navedene kalkulacije vzel kot navijanje za takojšnje zaposlitev. Nasprotno! Z navedenimi relacijami hočem samo spodbuditi k razmišljanju o slabosti sistema, ki mlade ljudi spodbuja k takojšnjem zaposlovanju namesto, da bi jih spodbujal k izobraževanju. Do podobnih zaključkov prihajajo tudi drugod, zato ni čudno, da se pojavlja stališče (tudi PIS za lesarstvo) da DO naj ne bi zaposlovala mladih po končani osnovnošolski obveznosti, ampak bi postavile pogoj, da ima vsak mlad delavec končano vsaj II. stopnjo skrajšani program) izobraževanja. S tem pa se zaposlovanje neposredno povezuje z izobraževanjem. V naši DO bo treba popraviti nekatere stare napake (ukinitev učne delavnice) in v samoupravnem splošnem aktu opredeliti dolžnosti delavcev do izobraževanja.

Ob koncu naj poudarim: Na trgu se bomo uveljavili s kvalitetnimi izdelki. Primerno kvaliteto pa lahko dosežemo, če vsi dojamemo, da začetek kvalitete ni pri površinski obdelavi, ampak že pri razrezu lesa, s katerim razpolagamo. Za to pa so nam potrebni ljudje, ki poznajo lastnosti lesa, ki poznajo tehnologijo obdelave in ne nazadnje ljudje, ki vedo, kakšno mesto zavzemajo v delovnem procesu in kolektivu. Taki ljudje nam odhajajo. Nadomestiti jih je torej treba s sposobnimi delavci, te pa si je treba pridobivati z ustreznim štipendiranjem oziroma izobraževanjem ob delu in iz dela.

Milica Kragelj

Kadrovske spremembe

Delovno razmerje so sklenili

V tozdu Sedežno pohoštvo

KORITNIK Jože, NK delavec, PE 4
VRANKAR Janko, NK delavec, PE 8
ŽMAVC Marjan, KV elektroinstalater, PE 7

VALONČEK Tomaž, NK delavec, PE 7
VIDERGAR Stanislav, NK delavec, PE 4

V tozdu Ploskovno pohoštvo

ERJAVŠEK Angelca, NK delavka

V tozdu SLOGA Moste

SELIMOVIC Jasmin, NK delavec

Delovno razmerje so prekinili

V tozdu Sedežno pohoštvo

GRADIŠEK Franc, lesni tehnik, PE 7
KRAGELJ Jernej, NK delavec, PE 8

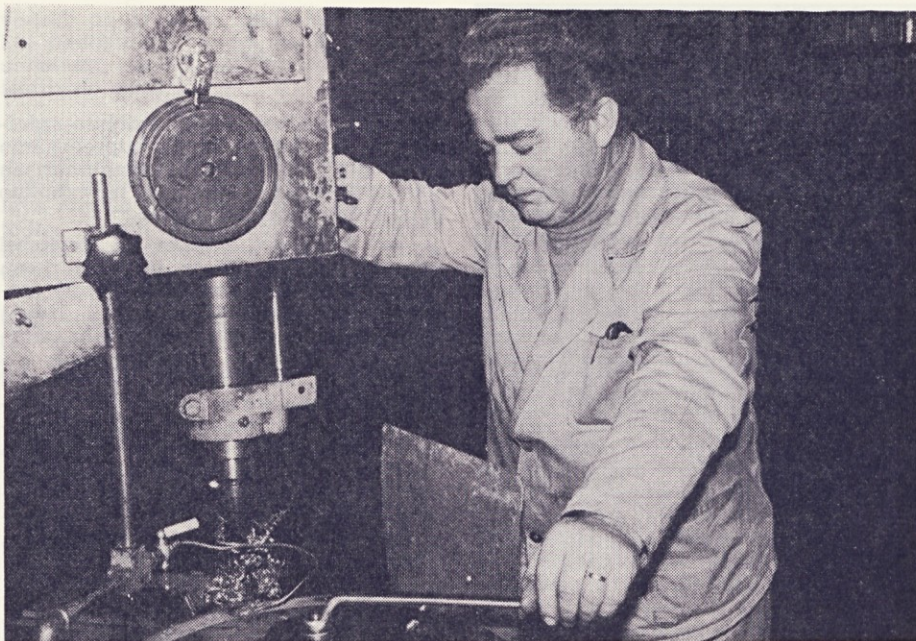
V skupnih službah

HRIBAR Zdenka, NK delavka

V tozdu SLOGA Moste

PLAHUTA Emilija, NK delavka, za določen čas

Oddelek za delovna razmerja

Lado Borščak je iz 50 mm debelih plošč izdeloval ogromne zobčnike, ki so sestavni deli pogonskega mehanizma, za katerega je Janez Poravne stružil osi.

Zadnja desetletja se je naš remontni oddelek usposobil za popravilo in tudi novo izdelavo delov skoraj vseh naših strojev in naprav.

Priloženi sliki smo posneli predvsem za zanimivost. Naši delavci, ki delajo v lesnih in drugih delavnicah, morda ne vedo, da v remontnem oddelku ne popravljajo in nanovo delajo le majhnih strojnih delov, temveč tudi zelo velike.

Misel ob prebiranju našega Glasila

Zopet imam pred seboj Stolov časopis, ki ga z veseljem preberem od začetka do konca. Vsebina Glasila se mi zdi kar v redu, vsakega je nekaj in za vsakogar.

Verjetno ima uredniški odbor kar precej skrbi in dela, da zbere vsak mesec razne članke in dopise in da je ob določenem času Glasilo oddano v tisk.

V zadnjem Glasilu sem zasledil tudi članek z naslovom »V spomin«, ki ga je napisal Bojan Kepec, mojster v PE-6,

tozđ 1. V njem je v nekaj besedah opisal življenje in delo marljive sodelavke, ki je po težki bolezni za vedno odšla iz naših vrst.

Kako človeško je to, da se nekdo spomni in v našem Glasilu opiše življenje in delo pokojnega sodelavca. Do sedaj tega nismo delali. Potrebno je, da bi se nekdo preko Glasila zahvalil vsakemu pokojnemu sodelavcu ali sodelavki za trud in delo, ki ga je vložil v našo tovarno in s tem tudi pripomogel k uspešnejšemu poslovanju današnjega Stola.

Jože Resnik, PE 8

Začetek leta v TOZD-2

Januar nas je popeljal v leto bolj ali manj prijetnih presenečenj. Ne preveč plansko obnašanje vremena, kot da se odraža tudi na drugih področjih, katerih vplivov smo deležni v najmanj eni tretjini našega delovnega tedna.

TOZD 2, katerega staro slavo nekaterim še buri domišljijo in jim ga vleče iz okvira Stola, je v tem ledenem in tudi toplem mesecu precej obotavljajoče zaplaval novim zaključnim računom naproti. Velika je paleta razlogov, ki so voz želja in planiranih rezultatov vlekli nazaj. Tudi zelo različni so ti razlogi, tako da si lahko vsakdo izbere svojega in stavi nanj, še bolj pa, da ga odpravi. Če se bodo vsi problemi reševali z enako zavzetostjo, potem tudi rangiranje niti ni pomembno, čeprav povzročata veliko zvočnega onesnaževanja okolice. Če pa bo posledica samo pometanje pri sosedovem pragu, si bo treba поблиže ogledati tudi pomete.

Zaradi širokega proizvodnega programa in nekaterih spodaj naštetih razlogov se nam je v prvem mesecu leta v delavnici hkrati prerivalo od sedem do deset delovnih nalogov. To pomeni, da smo se hkrati ubadali s polizdelki skoraj celotnega programa.

V sredino lanskega leta segajo korenine zadnje serije segmentov, ki so že dolgo na prvih mestih rang liste želja prodajalcev, zaradi izginulih delovnih listkov pa tudi vroča juha mojstrom.

Tudi častitljivo starost dosega delovni nalog, po katerem izdelujemo polizdelke za knjižne regale Daisy. (V slovenščini daisy pomeni marjetico — očitno je naša zimzelena).

Nikdar točno ne vemo, koliko je katerih polizdelkov na skladišču 93 oziroma v bližini. Niti ni enostavno. Obstaja 25 različnih polizdelkov v treh

barvnih izvedbah za 11 različnih izdelkov za dva kupca, ki jih odpremljamo v vnaprej predpisanih kombinacijah (po vrsti, barvi in količini) na vzhodno in zahodno ameriško obalo.

Za nekoliko svežine je poskrbel program Altona, ki je bil prej doma v TOZD. Ni prinesel preveč težav, čeprav tudi čisto nedolžen ni bil. Nekaj vzrokov pada v skupino slabih informacij, nekaj pa je krivde v slabi interpretaciji. Nov program je postregel z zelo okusno kostjo nekaterim upravljalcem zaradi nepazljivosti pri kontroli novih načrtov. Kljub drugačnim željam je ta napaka zahtevala zase »samo« štirideset do petdeset izpadlih ekvivalentov, kar ni pretirano v primerjavi s številko 6000, ki predstavlja vsoto izpadlih.

Ubadali smo se tudi s Principom. Uspeli smo poravnati lanskoletni dolg, čeprav je zlasti pri vitrinskih vratih zelo slabo kazalo. Najprej ni bilo letov, ker je stroj za prizrezovanje pod kotom in vrtanje v TOZD 1 napravil »harakiri«. Po oživiljanju je delo le steklo in komisijski ogledi in podpisovanja po letvah so dovolila nadaljevanje. A zaradi klimatskih razlik med TOZD 1 in TOZD 2 kot 45° ni bil več tak, ampak je malo skupaj zlezal. Tudi marsikatera luknja za moznik, ki v času sestavljanja letov v okvir ni bila na svojem mestu, je poskrbela za raznolikost med enakimi. Z debelejšimi mozniki in večjimi pritiski smo dosegli, da je bil vogalni spoj stisnjen po celem prerezu. Žal je marsikateremu mozniku zaradi vročine v sušilniku lakirnice zdrsnilo in spoj je spet zazijal kot riba na suhem, okvir pa ni bil več pravokotnik, ampak paralelogram, romboid, trapez ali pa nekaj vmesnega.

Smo pa že začeli zbirati polizdelke in izdelke za spomladanske odpreme, ki

naj bi stekle po 20. februarju, potihem pa, žal, računamo, koliko zamud in nekompletnih pošilk bodo zahtevali stari problemi. Po bitki smo generali vsi.

Utečeni domači programi so bili bolj za sprostitev, čeprav so pomanjkanje osnovnih materialov in neredne oziroma nepravčasne dobave potek dela mešali po svoje. No, materialni problemi so le ena skupina od tistih, ki so povzročili izpad ekvivalentov pri poročanju na skladišče 93.

Oglejmo si jih zbrane:

a) neredno dobavljanje osnovnih materialov:

- iverk,
- lužila,
- lakov,

b) večje okvare:

- visokofrekvenčni generator,
- brusilni stroj;

c) slaba kvaliteta:

- mat lak,
- kit;

d) nizke temperature in nizka relativna vlažnost zraka;

e) ni opaziti prave zagnanosti.

Vpliv severnih vetrov ni povzročil težav samo nam, ampak tudi dobaviteljem surovin proizvajalcem iverk in proizvajalcem. Zraven nastopa še prednost izvoza pred domačimi kupci in na koncu ostanejo samo vroče telefonske linije, materiala pa od nikoder.

Pomanjkanju materialov za površinsko obdelavo očitno botrujeta način naročanja in dodeljevanja po delovnih nalogih v okviru delovne organizacije ter kot trdijo, omejena sredstva namenjena za nakup teh materialov. Ko sta temu pomanjkanju uvoženih materialov stopila na pomoč še slaba kvaliteta domačih in neprimerna klima, je bila fronta na celi črti prebita. Lakirane površine so izgledale kot pomaranča obogatena s površino lune. Sledile so spremembe plana in zato gneča pred lakirnico. Kitanje z domačim kitom se v »prvi vožnji« ni obneslo, sledilo je ponovno kitanje z izboljšanim kitom. Posledica: pomanjkanju surovin v lakirnici je sledilo pomanjkanje predmetov dela.

Pa niso bile težave pred površinsko prvi člen dolge januarske verige. Tudi brusilka Ernst je pokazala, da je ne razumemo in ne strežemo dobro. Na mnogih polizdelkih je furnir postal pretanek. Marsikateri zakaj, kdo, kdaj in kako je zameglil sedanost in končni zato še ni prinesel jasnega neba nad brusilko.

To še ni vse. Da ne bi bil kdo obtožen nesolidarnosti, je pregorel tudi visokofrekvenčni generator na novi liniji. Naslednji dan ga je posodila stara linija, ki si je s tem prislužila nekaj dnevni dopust. Na novi liniji pa je pokazala zobe še sklopka in zahtevala obisk moža iz TOZD-5.

V furnirni ni bilo težav. Le sestavljeni furnir je zaradi toplega suhega zraka pokal kot za stavo, čemur je sledilo že omenjeno ... dušanje in ... donanje delavcev in mojstrov pri pripravi za površinsko. Pomanjkanje furnirja je te težave kot kaže samo omililo. Za-

Tone Jeglič je k vrtanju lukenj za moznike na mozničarki in zabijanje moznikov v strope omaric pisalnih miz dodal še vrtanje lukenj za unit matice. Inovacija je uspela. Prej tri operacije so sedaj na mozničarki napravljene naenkrat.

nimivo je bilo tudi trgovanje med TOZD-4, TOZD-2 in TOZD-1 za iverke debeline 25 mm, katere so nujno rabili v Mostah, v evidenci so bile pri nas, uskladiščene pa v PE-6. Da ne bi prišlo do prevelikega govornega požara, smo jih nazadnje razen osmih kubikov porabili v TOZD-2 (kot za TOZD-4 jih je tudi za nas bilo premalo). So pa že obljubljene čisto nove po najnovejši ceni.

Bilo je še veliko zanimivih stvari, za katere ne vemo vsi, od tistih, ki vedo, pa vsak pozna svojo verzijo, zato naj bodo te novice predmet ustnega izročila. V preostalih dneh mrzlega februarja želimo le to, da bi bil ta mesec le po vremenu podoben januarju (če mu že mora biti) in da bi se vsi za-

vedali, da je treba izgubljene ure takoj nadoknaditi — pa ne z odmori in debatami, da je naš delovni čas: od šestih do dveh.

P. S. 14. 12. 1985,

Zadnje novice: obljubljene so češke iverke debeline 18 mm (ne prvič), izdelava iverala 3—14 je predstavljena za en teden (zaradi okvare brusilke), iverka 25 mm bo dobavljena po 5. marcu, ultrales 3,2 mm je obljubljen za danes — a ga še ni, okovje za Princip za domači trg je po nekaj mesecih prispelo do carine, verjetno bo v Stolu prihodnji teden, TOZD-4 prosi za iverko...

Nande Lah

Kako opravljamo skupno delo

O tem, kako naj bi v delovni organizaciji delali v nekem prihodnjem obdobju, se sicer pogovarjamo na raznih sestankih, kot tudi ocenjujemo delo za pretekli čas; vendar so v glavnem vse te besede in tudi popisani papirji nekakšne po stari navadi izrečene ocene, ki nam gredo skozi eno uho noter, čez drugo pa ven in jih običajno ne jemljemo resno.

Zdi se nam, da je prav tako! Zakaj bi delo jemali z večjo prizadevnostjo, če nas v to ni še nihče prisilil in je družba tudi s takšnim delom, kot ga opravljamo, nekako zadovoljna.

Smo taki, da se delu radi upiramo in opravimo tisto, kar je nujno potrebno.

S tem opisom ne mislimo le na naš najožji delovni krog, temveč na delavnost delavcev v našem okolju.

Pa pogledjmo najprej našega delavca: Ni toliko pomembno, ali je ta delavec po delovni normi ali delavec z režijskim delom. Pomembno je, kako dela; kako že s samim delom prične, kako si pripravi delovno mesto, koliko mu je do normalnega dela, ne do počasnega.

Naša delovna mesta so brezštevilna. Pred očmi imamo delavca na žagi, v grobem rezu, v struženju, stolarni, mizarni, v okoliških tozdih, delavnicah in skupnih službah. Koliko temu delavcu gre, da bo vsak delovni dan tako izkoristil, kot bi ga moral? Koliko mu gre, da bo delo ne le količinsko dovolj obsežno, ampak tudi toliko kvalitetno, kot to zahtevajo današnje domače in mednarodne norme.

Na eno in isto delo bosta rada dva delavca različno gledala. Prvi bo rekel, da se ga da opraviti, da ni pretežko in prezahtevno, drugi bo trdil, da je količina, ki je z normativom predpisana, prevelika.

Za ilustracijo za trenutek pogledjmo izven tovarniške ograje: Na cesti so ob lepem vremenu cestni delavci. Nekaj jih dela s faktorjem dela izpod 100 odst., drugi se obešajo na delovno orodje. V trgovini je prodajalki odveč, če se mora stegniti na nekaj višjih polic in potrošnikom pokazati razstavljen blago, na bencinski črpalki je marsikateremu delavcu še najbolj všeč, če je obisk tako redek, da med enim

in drugim obiskovalcem sedi po pol ure za steklom.

Ne bi naštevali naprej, ker zadevo vsi dobro poznamo. Iz leta v leto pa se dogovarjamo ravno nasprotno: Odslej bomo bolje delali, vsi, brez izjeme!

Ko primerjamo našo storilnost s storilnostjo, ki je uveljavljena v svetu, vidimo, da bi morali marsikaj izboljšati.

Po delavnicah in tudi v pisarnah se radi prepričujemo, da je dela preveč. Če moramo zares kaj več narediti, je pa to že garanje za druge (za katerega zopet ni nihče tako neumen, da bi ga opravljal).

Že beseda delovni dan (s tem so mišljene delovne ure) pove, da je v tem času potrebno delati. Kako bomo pa sicer ustvarili tisto, kar bi morali! Ni pa delovni dan delo s štirimi ali petimi delovnimi urami, zraven pa se izgovarjamo na nekoga, ne vemo katerega, ki nam je kriv, da je vse, kar moramo kupiti, tako drago in nedosegljivo.

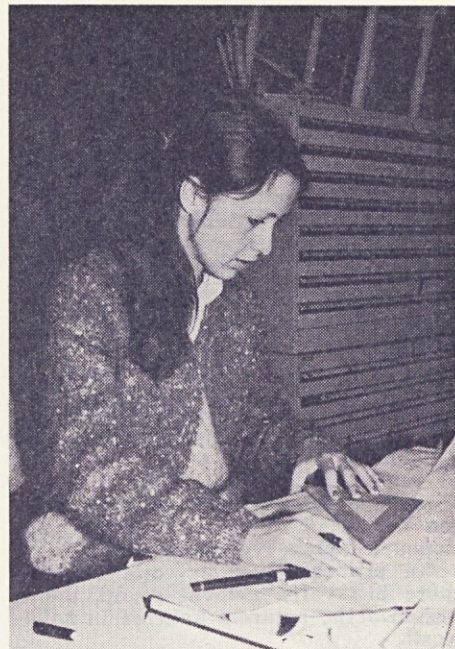
Dobro delo se vidi v zadostnih količinah dobro in pravočasno izdelanih izdelkov; v skrbi delavca, da bo zares toliko napravil, kot mu omogoča obstoječe orodje, material in lastna zmogljivost. Ne s pretiranim garanjem, ki človeka izčrpa in napravi delovnega invalida, temveč z delom, za katerega sami čutimo, da je normalno.

Kakšna je torej delovna zavest? In ali to zavest imamo? Ali delamo samo zaradi tega, ker moramo nekaj delati, da se preživimo?

Nesmiselno je, da nas mora k delu vedno nekdo siliti in nadrejene vsakič prepričujemo, da je delovna obveza nedosegljiva. Sami pa dobro vemo, da bi z voljo odmerjeno delo lahko opravili.

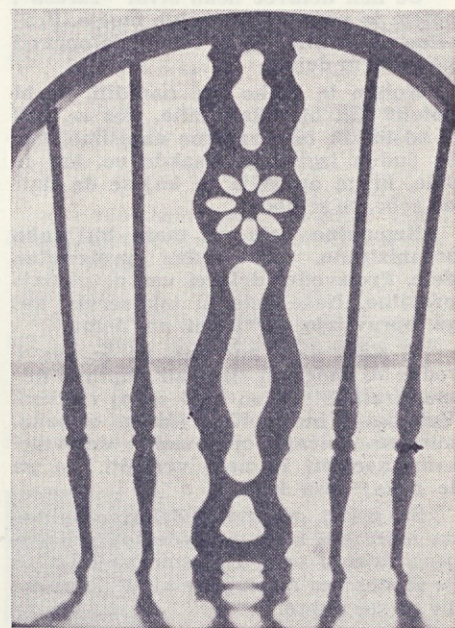
Ali od normalnih delovnih zahtev ne odstopajo radi le neposredni proizvajalci, temveč tudi njihovi mojstri, vodje dela v proizvodnji in pisarnah in je vsem ljubše, če manj naredi. Ali delo, ki bi ga lahko opravili v enem mesecu, raztegnemo še za kak teden ali celo pol naslednjega meseca, ne meneč se za slabši delovni učinek in zaslužek?

Nadaljevanje na 8. strani

Alenka Planišček je po poklicu arhitekt in so ji oblikovanje in konstrukcijske zadeve dobro poznane, vseeno pa ima vsaka delovna organizacija svoje posebnosti in zahteve. Nekaj tega je že spoznala, drugo pa jo čaka za prihodnje obdobje.

Pri delu smo se že srečali z načrti, ki jih je narisala. So pregledni in označeni z razumljivimi razlagami, tako, da tudi delavec, ki jih kasneje uporablja, lahko razume, kako mora biti izdelek narejen.

Nekateri so za rože...

(F. Stele)

»Ne vemo, če je res. Tako nam je rekel.«

* * *

»Letošnja zima je bila precej drugačna od drugih. Zeblo nas je.«

V stanovanjih smo bili napravljeni, kot bi hodili po ulici. Sedaj bo pa kmalu boljše. Sonce že drugače sije.«

Ali mislimo, da je tudi počasno delo že normalno, ali nam gre, da bi ob lagodnem delu primerno živeli?

Po tem, ne tako optimističnem uvodu preberite, kaj so rekli naši sodelavci:

Janez Lavrač, ključavničar v remontnem oddelku:

Nekateri pravijo, da naj delavec dela po svojih močeh. Delati bi moral po svojih močeh in tudi znanju. Vendar smo pripravljeni veliko govoriti, delati pa seveda precej manj.

Po radiu sem poslušal neke vesti, da nekateri delavci v Sloveniji delajo le dve uri, delali pa naj bi vsaj 4 ure. Zmenili pa se nismo za polovičen siht, ampak za sedem ur in pol.

Pred dobrim letom smo imeli milijon in pol plače, danes je naš osebni dohodek dober, vendar bi morali vsi temu primerno več narediti. Za delo mora biti volja, delovni pogoji, dobra organizacija, kontrola količine in kakovosti.

Ni prav, da se nekateri prepirajo za plačo, za delo jim je pa malo mar. Mi, remontni delavci, smo imeli prej nekakšno osebno oceno, ki pa ni dopuščala pravega vrednotenja dobrega dela. Slab delavec je dobil skoraj tolikšen osebni dohodek kot dober. Še zdaleč nista oba enako delala, v plačilu pa ni bilo nobene razlike.

Velikokrat vidimo Stolove delavce, ki stoje v gruči. Če smo že prišli delat, dajmo delat. Nekateri delavci so leni, nevzgojeni.

Če nek delavec neko stvar »zafuša«, potem to popravlja s polno močjo. Pravilno pa bi bilo, da bi tako delo opravil po rednem delu.

Koliko bi lahko več naredili, če bi hoteli? Če bi delali tako, kot se da? V odstotkih tega raje ne napišimo, ker bo čudno izgledalo. Vsakdo ve, kaj je delo, ki ga opravlja in kaj se da dati od sebe, če se hoče.

Remontno delo ne more biti tako organizirano, kot redno proizvodno delo. Proizvodni delavci nas ne gledajo pravilno. Naše delo ni tak servis, kot ga opravljajo serviserji na domu.

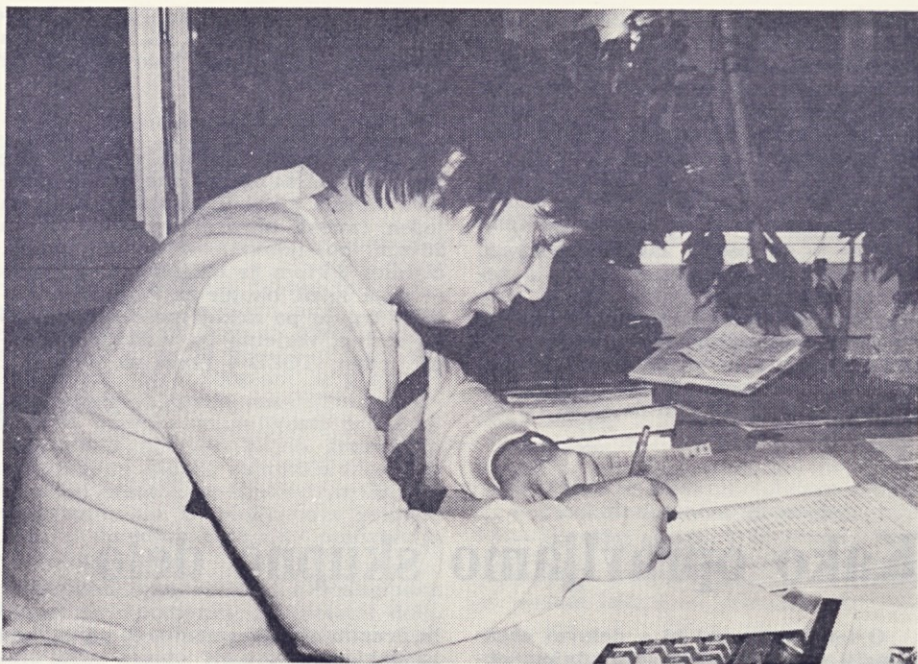
V stroj dajo nov del, pa je vse v redu. Mi moramo stroj ali napravo demontirati. Stroji so med seboj različni. Vrst je še in še. Ko najdemo napako, moramo običajno nov del v delavnici sami narediti in nato vgraditi. To pa le nekaj časa traja.

Še nekaj me moti: Zakaj pravimo, da mora biti kakovost izdelkov prilagojena tujemu trgu. Kaj smo pa mi? Ali je za nas vse dobro? Delajmo dobro, pa bo za vse dobro.

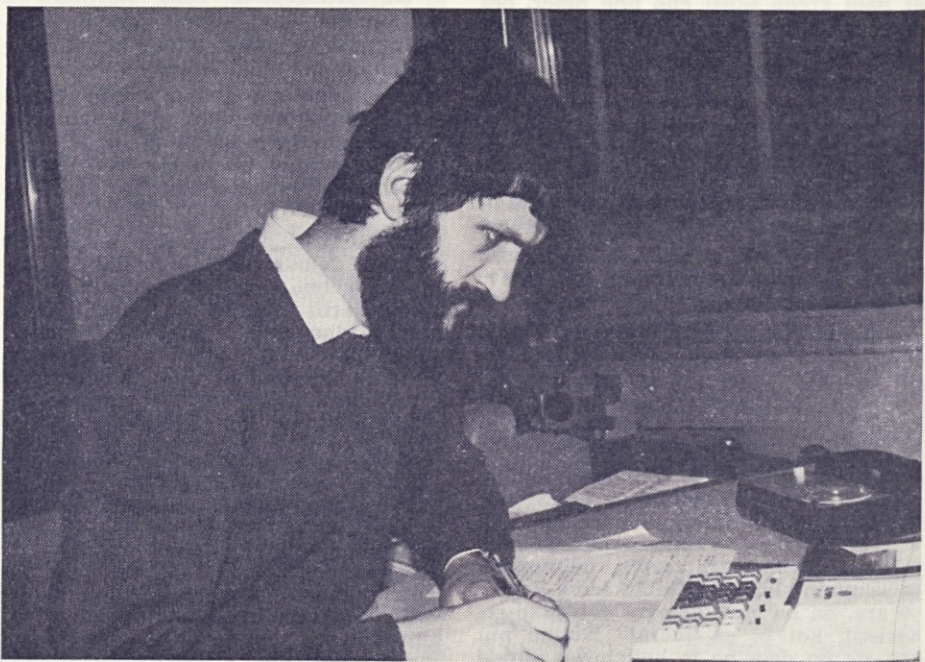
Janez Sluga, obratovodja v tozdu 2:

Lahko bi veliko boljše delali, vendar je za to potrebna zavest. Domenili smo se za delovni odmor, rekli smo, koliko časa traja in kdaj zopet začnemo z delom. Lahko pa se to še tolikokrat zmenimo, zadeva ostaja po starem. Delavec se pravega reda ne bo držal. Velikokrat bo šel na delovno mesto takrat, ko mu bo nadrejeni to odločno rekel. Pa še to vedno ne pomaga.

Nekateri delavci se trudijo in trudijo, da bi več naredili. Vendar teh ni

Mimi Zeilhofer dela kalkulacije za naše izdelke, ki se šele pripravljajo za proizvodnjo in tudi za tiste, ki so že v redni proizvodnji, vendar so se zadeve med tem časom spremenile. Danes je to običajen pojav: skoraj vsakodnevno se spreminjajo cene materialov, s tem v zvezi pa tudi kalkulacije.

Če pomislimo, da je naših izdelkov na stotine vrst, sprememb in s tem dopolnil pa še nekajkrat toliko, potem je razumljivo, da imata s sodelavcem Viktorjem Erzarjem vedno pred očmi množice števil.

veliko. Veliko mladih ne kaže prave volje do dela. Tega niso vedno sami krivi, ampak mi starejši, njihovi starši, učitelji v osnovni šoli, v srednji, družba, ki jim je dopuščala, da nista njihova vzgoja in delavnost boljši.

Za dobro delo je potreben osebni interes. Delavec mora delo videti, imeti ga mora rad. Ni toliko pomembno, če izdelkov, ki jih izdeluje, ne bo sam uporabljal, veliko pomembneje je, da bo kupec z njimi zadovoljen, da jih bo vesel in mu bodo dobro služili.

Za vsak polizdelek, ki teče skozi proizvodnjo, bi morali v primeru slab-

še kvalitete takoj ukrepati. Napake se morajo takoj odpraviti. Teda je tudi čas popravila najkrajši.

Najtočneje je urejeno delo po normi. Režijsko delo so druga zadeva. Nek delavec bo tu dobro delal, drugi ne. Prvi bo mogoče toliko naredil, kot če bi delal po normi, drugi le del tega.

Na splošno bi se dalo precej več narediti, tudi četrt več. V to smer bi morali iti.

Strojne naprave nimamo slabe, čeprav so sem in tja s tem težave. Druge delovne organizacije imajo slabšo tehnologijo.

Pri delu nas tudi moti slaba kvaliteta materialov. Iverka je krhka, furnirji so slabši.

Na zborih kolektiva se domenimo, da bomo popravili delovno disciplino. Nekaterih se ta stvar še malo prime, drugi pa se že naslednji dan tako vedejo kot včeraj. Vendar je velika škoda. Lahko bi več naredili in zaslužili.

Feliks Škrlep, vodja tozda 1:

Starejši delavci do dela in materiala niso brezbrizni, imamo pa delavce, ki nimajo prave zavesti, koliko je potrebno narediti in koliko kvalitetno. Potrebni bodo večji naporji mojstrov in vodstva, da bomo na ključnih delovnih mestih postavili materialno odgovornost. Potrebna so natančnejša merila.

Delavce je potrebno vzgojiti do visoke zavesti, da bodo vsako operacijo dobro opravili in pazili na material. Pred obdelavo je potrebno izločiti neuporabne kose, da bo odstotek škarta nazadnje res majhen.

Kako bi torej bolje delali? Potrebni so pravi načrti proizvodnih programov. Ti so preveč razdrobljeni in preveč se menjajo. Posebno za izvoz bi morali za precej časa naprej vedeti, kaj bomo delali. Plani med delovnimi enotami morajo biti usklajeni. Tozdi morajo biti pripravljene za boljše sodelovanje. Odgovorne službe morajo pravočasno nabaviti potrebne materiale. Za naš tozda je najbolj pomemben les. Les mora biti v pravem času posekan in v žagarski sezoni razžagan, da obdrži vse potrebne kvalitete.

Tudi orodja so zelo pomembna. Ko pridemo v proizvodnji do določene operacije, mora biti orodje tu.

Naša naloga je, da naredimo človeški odnos do sodelavca, da se z njim pogovorimo, vendar ne na družinski način, temveč delovni. Potrebna je boljše disciplina in jo kasneje tudi obdržati. Naši delavci bi se tako za delo bolj zanimali, bil bi drugačen odnos do kvalitete, bilo bi tudi več inovacij.

Če se v proizvodnji pojavi problem ali napaka, jo moramo takoj odpraviti, če pa se ne da, pa ustaviti proizvodnjo in poiskati rešitev. Za to imamo službe.

Ko so pogoji za dobro delo tudi tisti delavci, ki prej niso bili prav aktivni, spoznajo, da se napake odpravljajo in človeku samo od sebe pride, da bolje dela.

Služba kontrole kvalitete je delo dobro zastavila. Pričakujemo, da bo področje uredila in bomo bolj plačevali kvalitetno delo, slabega dela pa ne.

Vsako leto odhajajo v pokoj izkušeni delavci, zaposlujemo pa nove, mlade. Ti še nimajo delovnih izkušenj, niti pravega praktičnega znanja, pa čeprav so končali strokovno šolo.

Za te, mlade delavce, so delovni naloge mojstra premalo.

Potrebno bo neko pripravljeno obdobje, ki ga bodo opravili v našem posebnem oddelku.

Jože Zupin, vodja poslovne enote 4:

Delovna organizacija ni vreča, ki bi jo samo praznili, temveč moramo vsi vanjo tudi vlagati. Delali bi lahko boljše in tudi kvalitetno. Napake drago plačujemo.

Starejši delavci imajo še dovolj delovne zavesti, mlajši hočejo dan v tovarni lagodno preživeti. Ne vsi, vendar veliko.

Delavca bi morali znati boljše motivirati. Dober delavec bi moral imeti dober osebni dohodek. Čeprav se trudimo, da bi bilo nagrajevanje pravilneje urejeno, so na tem področju zavede še za urediti.

Posebno tisti delavci, ki so kreativni, bi morali biti drugače ovrednoteni. Npr.: šablonerji morajo marsikatero zadevo tehnološko precej sami rešiti. Delo lahko opravijo slabše ali boljše. Človek, ki mu gre za dober uspeh delovne organizacije, se bo maksimalno potrudil in delo tako pripravil in opravil, da ga bo proizvodnja hitro in dobro izvedla. Kreativnost je tudi na drugih mestih ali pa je ni. Delovna zavest in napredek sta vedno dobrodošla.

Med nami so tudi dobri delavci, ki bi lahko po tehnološki plati marsikaj izboljšali, vendar tega ne povedo in ne skušajo napraviti. So nekako pasivni; mislijo si, če bodo drugi po starem, bom pa še jaz.

V smislu večjega delovnega učinka bi morali hitreje osvajati tehnološko disciplino, se pravi, da bi morali bolj gledati na novo znanje in tudi opremljenost.

Rekli smo, da bomo izdelali dobre masivne sedeže za stole. Vendar mora biti les za ta namen tak in tak. Premalo smo naredili na primarni predelavi lesa. Ni dovolj, da les samo razžagamo in posušimo, moramo ga še dodatno usposobiti za kvaliteten izdelek. Les mora biti pravilno temperiran, umirjen, da bo tak ostal tudi v zahtevnem izdelku.

Med poslovnimi enotami mora biti več sodelovanja, vsi moramo vedeti, za kaj gre in kakšen je naš končni cilj.

V vseh pogledih mora biti delovni čas koristno uporabljen: za strokovno usposabljanje, razvoj in seveda, redno vsakodnevno proizvodno delo.

Sestavek je pripravil
Ciril Sivec

Ne joči, draga

Ne joči, draga, če ti je hudo, razumem te in vem, da bo prešlo. Ne joči, draga, ne obupu, naj tvoj nemir bo drugim tuj.

Ne kaži drugim solz nesreče, saj življenje k sreči kar naprej še teče in vedno tudi še najhujše mine; pusti sledi — lepe, žalostne spomine.

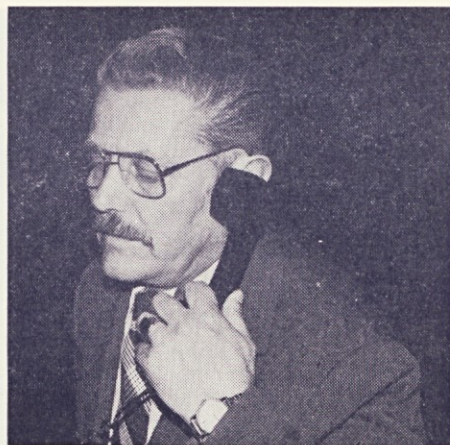
Ne bodi žalostna, spet se zasmej, z vedrimi očmi spet v svet pogled, zakrij nemoč, žalost, bolečino za doma, saj veš, da ljudje privoščijo ti veliko slabega.

Ker dobra si, ker lepa si, ob pogledu nate mnogim kri vzkipi, sploh ne prenesejo tega, da ti resnično srečna bi bila.

Zato ne joči, draga, bodi spet vesela, to ni zdravo, če so tvoja lica bela. Kaj res se ne zavedaš, ti tega ni nihče povedal, ki se tebi je v obraz zagledal,

da takrat najlepša si, ko se smeješ, ko z nasmehom vse okrog ogreješ, ko čiste, kakor solza, tvoje so oči, takrat draga, takrat si to res ti!

mm

Stane Osolnik je receptor v upravni stavbi. Za eno izmed prihodnjih števil nameravamo narediti z njim pogovor in predstaviti njegovo delovno področje širšemu krogu, za sedaj pa le ugotovitev, da je delo receptorja vse prej kot prijetno in lahko.

»Prosim, če bi se odstranili od telefona, imam intimen pogovor!«

* * *

»Bolje je biti vesel in zdrav, kot žalosten in bolan.«

* * *

»Ljudje so danes čudnih navad. Ko boš še daleč od njih, te bodo gledali, ko jih boš srečeval, bodo pa gledali stran!«

* * *

»Mi tudi delamo. Potem smo tudi nekaj vredni.«

* * *

»V službi sem z njimi prijazna, ker moram biti: Na cesti jih ne pogledam.«

* * *

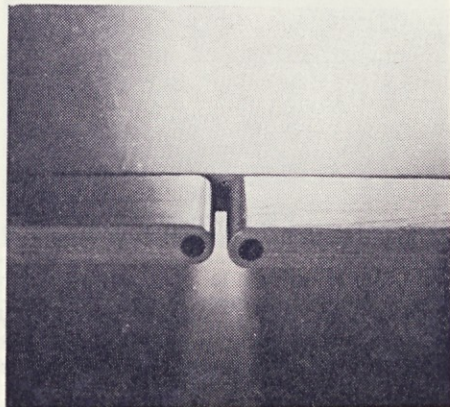
»Po več letih smo se zopet dobili skupaj. Zmenimo se, ali bomo pili iz litra ali iz fraklja.«

* * *

»To ni tehtna ugotovitev za vse nas, temveč čisto tvoje zasebno gledanje.«

* * *

»Če imaš delo rad in dola dovolj, čas ni problem, še prehitro ti bo minil.«

Detajl klubske mize L-HABITAT. Les, kovina, lepilo in svetloba... (F. Stele)

»Starejši delavci smo živčni, če nimamo dela, precej mladih pa je živčnih, če morajo delati.«

* * *

»Pisati pa res ne znaš.«

»Še vseeno bolje kot ti, ki bi se vsaj govoriti lahko naučil.«

* * *

»Nihče izmed nas ne more reči, da nam je hudo. Dovolj dela imamo in tudi dober zaslužek. Kar veseli bomo, če bo vedno tako.«

* * *

»Kaj pa naj bi poleg vsega tega, kar imamo, še imeli: Da nas bi nekdo vsak dan vprašal, če se nam ljubi delati.«

* * *

»Za tiste bolj obrobne probleme se sedaj ne zanimamo več. Glavni problem, to je delo, je pa ostal.«

Cvetka Pestotnik opravlja tajniške posebe v službi za razvoj, tehnologijo in investicije. Ker je to delo tesno povezano s proizvodnimi tozdi, ima tudi na tem področju dovolj opravil.

Tatjana Koritnik je naša socialna delavka. Našim delavcem in tudi upokojencem pomaga pri urejanju stanovanjskih zadev, njeno delo je pri nudenju pomoči delovnim invalidom, ukvarja pa se tudi z odpravljanjem alkoholizma.

Po odhodu Maksa Štebeta v pokoj pa ureja tudi zadeve v zvezi z letovanjem Stolovcev na morju in na Veliki planini.

Razmišljanja o življenju v dvoje

Ob dnevu žena

Kaj je srečna skupnost dveh?

V srečni zakonski skupnosti lahko vsak izmed zakoncev postaja polnejša osebnost, ki se je možna ustrezno soočati in uspešneje bojevati z nenehnimi spremembami v življenju. Srečna skupnost dveh sloni na sodelovanju in pristnem tovarištvu. Le v takšni skupnosti lahko vsak izmed zakoncev uveljavi svoje osebne zmožnosti, hkrati pa lahko s svojimi močmi in sposobnostmi obogati svojega življenjskega tovariša. Tako mož kot žena čuti in se zavedata, da je med njima odvisnost, ki ju usmerja drug k drugemu. Združena lahko še bolj povečata svoja zadovoljstva že s tem, da jih delita, pa tudi laže prenašata različne življenjske udarce. Tisti, ki vstopa v zakon s težnjo, da bo hodil le po svoji poti, da bo docela ohranil svojo neomejeno osebno svobodo, nima izglede, da bo doživel to srečno enotnost s svojim življenjskim tovarišem. Absolutne svobode ni — ne v zakonu in družini in ne zunaj zakona. V vsaki skupnosti se mora posameznik odreči nekaj svoje osebne svobode, nadomestijo pa jo vse dobre strani skupnega življenja. K srečni skupnosti dveh pa spadajo tudi otroci in družinsko življenje. Družinsko življenje naj zagotavlja zdravo čustveno ozračje za naraščaj. Zato tudi zakonca, ki živita v ubrani skupnosti, ki razumno dopuščata pomanjkljivosti in poskušata odpravljati napake, ki spotujeta in priznavata vrline drugega, trdno odločena, da ohranita svojo skupnost, kljub skušnjavam, s katerimi se srečujeta, v bistvu oblikujeta vzorec zdravega zakonskega in družinskega življenja, ki ga podnema tudi otroci.

Usoda skupnosti je v rokah moža in žene!

Sklepanje zakonske skupnosti ni skok v temo, kot nekateri menijo. Kakšno bo prihodnje skupno življenje, je odvisno od tega, koliko sta oba sposobna za zakon. Posameznikova sposobnost za zakon pa je odvisna od različnih osebnih značilnosti in navad.

Sama poroka ne spremeni značaja in moralnega bistva osebnosti. Če že kmalu po začetku skupnosti pride do sprememb, do tistih, nad katerimi se mladi zakonci najpogosteje pritožujejo, pomeni, da se je mladoporočena oseba vrnila k svojemu pravemu »jaz« in da so lastnosti, ki so bile prej odrinjene ali nadzorovane, prišle na dan v svoji prvotni in pravi obliki. Sklepanje zakonske skupnosti v upanju, da bomo spremenili svojega partnerja ali same sebe, je zelo jalovo. Res je, da zakonska skupnost spodbuja zorenje obeh zakoncev, da se v določenem obdobju v marsičem spremenita, toda spreminjanje ni takšno, kot si ga je zamišljalo mlado dekle pred poroko, ko je dejala: »Ta njegova navada mi gre strašno na živce! Toda, ko se bova poročila, ga bom že spremenila.«

Spremembe v naravi, navadah in dojemanju, do katerih pride v uspešni in ubrani skupnosti, so postopne. Zahtevajo veliko časa, včasih vse življenje. In kar je še bolj pomembno, kažejo težnjo, da se razvijejo v tistih smereh, ki so bile v glavnem določene že zdavnaj pred oblikovanjem zakonske skupnosti, v mladosti in otroštvu. Prav to spoznanje potrjuje, da velja upoštevati partnerjeve in svoje lastnosti ter značilnosti, zlasti tiste značilnosti, ki so pomembne za srečno zakonsko skupnost. Življenje nas nenehno prepričuje, da so nekateri bolj nadarjeni za zakonsko skupnost kot drugi in imajo veliko več možnosti, da oblikujejo zares srečen zakon. Življenje prav tako dokazuje, da so nekateri vedno bolj ali manj nesrečni, ne glede na to, s kom sklepajo zakonsko skupnost.

Tovarištvo je nujen del ljubezni!

V ljubezni med dvema zakoncema imata tovarištvo in pristno prijateljstvo zelo pomembno vlogo. To nikakor ne pomeni, da morata oba imeti rada iste stvari, na primer, da rada plešeta, hodita v planine ali da bereta iste knjige. Pomembno je, da imata čimveč skupnih dejavnosti, ki obema veliko pomenijo. Dva, ki se imata rada, morata biti tudi prijatelja. Pomeni, da bosta uživala, če bosta skupaj, ker čuti resnično povezanost, ki ni odvisna samo od seksualne skladnosti. Gre za tisti del naših odnosov, ki nam omogočajo, da se zaupamo drug drugemu, da se znamo odkrito pogovoriti, deliti svoje radosti, ideje, razočaranja ali bolečine.

Če se dva ne počutita dobro, kadar sta sama in si ne želita telesnih stikov drug drugega, navadno iščeta prijateljstva in družbo drugje. Zaradi napačnih predstav, kaj je in kako izgleda prava ljubezen, pa tudi zaradi tega, ker telesna privlačnost pogosto zakrinka mnoge praznine v medsebojnih odnosih, včasih lahko osebi, ki nimata resnične ter prave osnove za globoko prijateljstvo, celo verjameta, da sta sklenili zakonsko skupnost iz ljubezni. Mnogim parom celo uspe ostati v takšni skupnosti, ki jim omogoča, da oblikujejo nekakšno obliko prilagojenosti. Ustvarijo dom in imajo otroke, toda v njihovem odnosu navadno manjkajo nekateri pomembni elementi, tisti, ki bi povečali radost in ubranost skupnosti, ki bi jim omogočili, da bi lažje prenašali dolžnosti in obveznosti, neizogibne spremljevalce sleherne skupnosti moža in žene.

Ljubezen torej ni nikakršno izolirano čustvo ali stanje posameznika, ampak polni osebnosti in vse njuno življenje. Povssem razumljivo je, da ljubezen vsebuje tudi telesne odnose. Kajti dva, ki se imata rada, uživata v telesni intimnosti. Spolno življenje spodbuja njuno intimnost tudi na drugih življenjskih področjih. In vendar je

spolnost daleč od tega, da bi bila edini in glavni temelj ljubezni. V različnih ljubezenskih razmerjih ima lahko spolnost včasih skromnejšo, včasih pomembnejšo vlogo. Toda trajnost ljubezni je odvisna od resničnega poznavanja drug drugega, od tega, ali sprejemata drug drugega kot osebi, vredni spoštovanja in ljubezni, od tega, koliko sorodnih pogledov imata na življenje in od skupnih ciljev ter samozaupanja, ki raste iz celotnega odnosa moškega in ženske.

»Velikanske drobnarije«

Kadar dve osebi živita tako intimno, kot živita mož in žena, je povsem razumljivo, da začneta ugotavljati, kako zaradi drobnih reči prihaja med njima do nesporazumov. Različne navade, ki denimo, pri prijateljih ali znancih ne povzročajo nobene posebne pozornosti, so lahko pri zakoncih povzročitelji pretiranih skrbi in »živciranja«. Otresanje cigaretnega pepela, nezlikana srajca, odtrgan gumb, puščanje prstana na robu umivalnika, »gluhota« ob klicih, ki vabijo na kosilo, branje časopisa med obedom — vse to in še marsikaj jezi drugega in je povsem dovolj, da čustva »eksplodirajo«.

Tisti pari, ki so sposobni spoznati najrazličnejše drobnarije v njihovi resnični razsežnosti, so lahko srečni. Marsikdaj nam bo življenje precej lažje, če si bomo pomagali tudi s humorjem. Mnogo težavnih stvari v življenju lahko razložimo le z razumom, toda če jih sprejmemo z nasmehom, se bodo razpršile kot milni mehurčki. Ko bi vedeli, kako zdravilen užitek ima smeh, bi se zakonca veliko več smejala in bi »velikanske drobnarije« resnično postale drobnarije v pravem pomenu besede!

Zakonopravnost v zakonu in družini!

Demokratični in enakopravni odnosi so ena temeljnih potreb družine in družbe, v kateri živimo. V družini nimamo druge alternative kot, da ustvarimo polnovredne človeške odnose v njej; ni druge alternative kot preoblikovanje vseh družinskih vlog. Pot, po kateri se gibljemo, je res nova, neuhajena, vendar je to naša pot, pot, ki je uresničljiva.

Franc Pestotnik

»Kaj ni bilo včasih lepo, ko smo se pogovarjali o vsem mogočem, le o delu ne.«

»Tedad, ko smo se pogovarjali o tej zadevi, smo imeli morda tudi namen, da jo bomo uresničili. Sedaj, v praksi, pa že vemo, da jo bomo zelo težko.«

* * *

»Še dobro, da so izgovori. Če jih ne bi bilo, bi morali pa res pošteno delati.«

* * *

»Delati noče, odgovoren ni; potem mu pa drugega res ne ostane, kot da druge opravlja.«

Prosenova Justa je čistilka v upravni stavbi. Vsak delovni dan jo srečujemo na stopnicah, v dvigalu, na hodniku in drugod. Rekla je, da je zadovoljna z delom, ki pa je od nekaterih ljudi še vedno gledano kot delo, ki je nekaj manj vredno. Vendar mora biti tudi to opravljeno pravočasno in dobro. Če ne bi bilo, bi bile pripombe. Ljudje smo kritični.

Iz dupliške osnovne šole ...

Knjiga — moja prijateljica

Ko sem bila še čisto majhna, sem rada pregledovala slikanice. Mamica mi jih je zvečer brala, ko sem legla v posteljo. V meni se je zbudila želja po knjigi. Knjižna omara se je bogatila, polna je bila knjig in raznih slikanic. Rada sem imela tudi vesele pesmi. Ko sem začela hoditi v šolo, sem se naučila brati. Ponosna sem bila. Sedaj lahko berem knjige sama. Najraje imam zbirko Zlata knjiga.

Tanja Žagar

Najbolj mi je všeč knjiga Miško-lin, ker je poučna in zanimiva. Na knjižni polici imam tudi druge knjige: Spelce, Štirje možje, Gašperček gre na izlet... Želim, da bi imela vse knjige ohranjene do starosti. Spoznavam, da je knjiga moja prijateljica. Kadar mi je dolgčas, mi krajša čas. Veliko me nauči.

Simona Šuštar

Pri nas doma

Pri nas smo: očka, mamica, bratec in jaz. Imamo tudi tri zajčke in tri kokoši. Ko pridemo iz službe, šole in vrtca, začnemo pospravljati, kuhati in

krmiti zajce in kokoši. Po kosilu vsi pridno pomagamo mami. Najbolj vesela sem, če gremo konec tedna na izlet ali na Dolenjsko k mami. Najbolj žalostna pa sem, če mi mamica obljubi, da bomo šli na izlet, potem pa ne gremo.

Klavdija Lambršek

Mi živimo v bloku na Duplici: oči, mamica, brat Matej in jaz. Očka in mamica hodita v službo, midva z Matejem pa v šolo. Med tednom smo vsi skupaj doma šele zvečer. Vedno je veliko dela in vsem se mudi. Mamica hitro pospravi, očka navadno skuha, midva z bratom pa imava tudi svoje dolžnosti. Poleg tega, da se pripraviva za šolo, greva še v trgovino, odneseva smeti in pomagava pri pospravljanju stanovanja.

Ker imamo med tednom tako malo časa, zelo težko čakamo soboto in nedeljo, še posebej pa kakšne praznike. Če je lepo vreme, gremo za konec tedna vsi skupaj na sprehod. Kadar pa je vreme slabo, smo doma. Takrat imamo več časa, da se pogovarjamo, ali pa tudi skupaj igramo kakšne igre.

Seveda pa mora mamica tudi takrat priti in likati, pa šivati in seveda kaj dobrega speči za svoje sladkosnedne fante.

Klemen Jakša

Proizvodna delavka, ki v teh dneh odhaja v pokoj, je rekla:

»Petintrideset let sem delala v tovarni in dobro vem, kako je bilo nekoč in kako je danes: Pred leti smo drugače delali, vse je bilo bolj neurejeno ročno in težko. To pa nas niti ni motilo. Radi smo delali.

Danes mladi ne vedo, da imajo delo močno olajšano in morajo dati le del tistega od sebe, kot smo morali mi.

Ne vedo ali pa nočejo vedeti!«

Skupina kitajskih lesarjev zaključila usposabljanje pri nas

V času, ko to pišemo, omenjeno delo še ni povsem pri kraju, vendar smo se s kitajskimi lesarji sešli, da smo lahko pripravili sestanek za naše bralce. Širši krog bo gotovo zelo zanimalo, za kaj so ti ljudje prišli ravno k nam, za kaj so se usposabljali in kje bodo rabili pridobljeno znanje.

Gotovo je tudi zelo zanimivo njihovo življenje na Kitajskem, njihove navade in še kaj drugega. Sestavek o življenju v njihovi domovini bo za prihodnjo številko pripravil Franc Pestotnik, v tem pa smo se predvsem omejili na strokovno in praktično usposabljanje v naši delovni organizaciji, na njihovo gledanje na naše delo in tudi, kako nas oni ocenjujejo.

V Stolu je bil skupni vodja kitajskih lesarjev Boris Švajger, usposabljali pa so se na številnih delovnih mestih v proizvodnji, velik del teoretičnega znanja pa so dobili tudi v skupnih službah.

Po rednem delu pri nas je skupina teh sedmih ljudi z še dvema prevajalcema stanovala v okolici naše tovarne, v Stolovi organizaciji pa so si ogledali še delo v drugi delovni organizaciji in v turističnem pogledu Gorenjsko in slovensko morje. Skratka, veliko so doživeli. Zato tudi kažejo zadovoljstvo. Mi pa bi se v nadaljevanju sestavka lotili spraševanja in kar najbolj točnega zapisa njihovih odgovorov.

V skupini, ki je pomagala sestaviti ta sestavek, so bili kasnejši direktor nove tovarne stolov na Kitajskem, vodja sušilnic in prevajalec.

Kako, da ste prišli na izobraževanje ravno v Stol?

Leta 1982 je že bila skupina naših strokovnjakov v Sloveniji. Obiskali smo več delovnih organizacij, med temi tudi vašo, ki nam je bila po preglednosti in v praktičnem smislu najbolj všeč. Zaradi tega smo tudi sedaj hoteli priti k vam. Ni mi žal! K vam pa smo prišli preko Lesnine iz Ljubljane, ki nam nudi tudi druge usluge.

Koliko časa ste bili v naši delovni organizaciji?

Prišli smo osmega januarja, odšli pa bomo nekako teden dni pred koncem februarja.

Imate občutek, da ste tisto, za kar ste prišli, pridobili?

Osnovno znanje, ki ga bomo morali kasneje seveda dograjevati, smo pridobili. V tem je tudi zasluga vaših vodilnih in tudi vseh drugih delavcev, s katerimi smo med delom prihajali v stik.

Kako so vas delavci naše delovne organizacije uvažali v delo?

V tovarno smo hodili vsak delovni dan. Prihajali smo z veseljem, ker smo bili vsakič lepo sprejeti. Vseskozi smo imeli občutek, da vsem vašim ljudem zares gre, da bi mi čimveč pridobili.

Ali je pri nas delo dobro organizirano?

Vaš proizvodni proces je po naši oceni dober. Imate dobro pripravo dela, tehnični sektor in nadaljnjo pripravo proizvodnje po tozdi. Delo poteka

sodobno in želimo, da bi bilo tudi pri nas nekada tako.

Kaj pravite na delovni odnos naših delavcev v proizvodnji in skupnih službah?

kljub dokaj dobri ureditvi delovnih mest imamo občutek, da je delo precejšnjega števila delavcev naporno. Delavci si prizadevajo, da bi vsak dan napravili normo, prav tako gre tudi režijskim delavcem in delavcem iz skupnih služb, da bi delo dobro teklo. V vašem kolektivu je zadovoljivo.

Kaj pravite o našem samoupravljanju? Vam je bila zadeva preje poznana?

Za samoupravljanje smo že preje slišali, sedaj pa smo videli, kako izgleda v praksi. Veseli nas, da je vaš delavec gospodar dela in tudi delovnih rezultatov.

Videli smo tudi, kakšna je vloga delavskega sveta, kot najvišjega samoupravnega organa.

Tudi mi prehajamo na podoben način samoupravljanja. Kar smo videli pri vas, nam bo zelo koristilo.

Kaj pravite na našo tehnologijo, je dovolj sodobna?

Tehnologija je napredna. Vidi se, da v to področje vlagate veliko truda in znanja in tudi sredstev.

Imate morda o našem delu vprašanja, na katera niste dobili odgovora?

Na vse smo dobili odgovore. Če pa se morda malo pošalimo, pa lahko rečemo, da bi vas morda nekaj malenkosti vprašali, čisto nazadnje, potem, ko bomo odhajali!

Kako bo izgledala tovarna, v kateri boste delali? Kakšna bo tehnologija?

Tovarna, ki bo nekako napravljena iz stare, večje lesne tovarne, bo zaposlovala 150 delavcev. Letno naj bi izdelali 150.000 stolov. Stroje nabavljamo iz več držav, iz Italije, Nemčije. Precej pa je vaših, jugoslovanskih.

Na kakšnih delovnih mestih boste delali?

Naš tovariš, ki se je na kratko pogovoril za vašo prejšnjo številko Glasila in tudi z našimi črkami napisal kraj in naslov naše tovarne, bo direktor, drugi bo vodja sušenja lesa, ostali pa bodo vodja strojnega oddelka, vodja oddelka lameliranega pohištva, vodja centralne brusilnice orodja, vodja oddelka oblazinjene pohištva in še vodja oddelka površinske obdelave.

Kakšna bo strokovna usposobljenost drugih delavcev v tej tovarni?

Rekli smo, da bo nova tovarna nekakšna naslednica starejše lesne tovarne, v kateri so z lesom že delali naši delavci. Proizvodnja nam torej ni tuja, seveda se bomo morali vsi skupaj še veliko naučiti.

Kakšna je vaša osnovna strokovna usposobljenost?

Dva sta inženirja, eden lesni, drugi gozdarski, ostali pa imajo poklicno šolo. Na splošno traja šolanje pri nas ne-

Janez Pirnat je Stolov konstrukcijski risar. Ukvarja se z risanjem načrtov za stole in tudi druge izdelke. Povedal je, da narisati dober načrt za zahteven kmečki stol ali fotelj ni tako lahka zadeva. Vse oblike in mere morajo biti točne in tako mojstru in delavcu v proizvodnji omogočeno, da bo načrt razumel in kasnejše delo dobro opravil.

kaj dalj časa, poklicno usposabljanje pa skoraj dvojni čas.

Ali boste proizvajali samo za domači trg, ali tudi za izven državnih meja?

V začetku bomo delali le za domače kupce, za kasneje pa upamo, da se bomo toliko usposobili, da bomo količinsko in kakovostno sposobni za zunanji trg.

Kakšen bo vaš proizvodni material in od kod ga boste dobivali?

V okolici našega kraja je dovolj gozdov, torej je tudi dovolj močno lesno zaledje. Rastejo hrast, javor, črni in beli bor, jesen, lipa in še drugi lesovi.

Za površinsko obdelavo ne bo problemov, ker je v naši okolici močno razvita kemična industrija. Za druge materiale pa se bomo nekako znašli. V začetku bo morda to vprašanje malo težje.

Vse pogovore z našimi ljudmi ste opravljali s prevajalci. Vas je to pri delu zelo motilo?

Naša prevajalka in jaz, ki sva opravila vsa prevajanja, veva, da so ob tem le bili neki problemi. Veliko lažje bi se razumeli, če bi se pogovarjali le splošne zadeve in pri tem rabili besede, ki so v pogovornem jeziku najčešče uporabljene.

Strokovno področje pa je skoraj jezik zase, ali pa vsaj del jezika. Tu smo se srečali z množico besed, ki jih doslej midva nisva uporabljala. Pri zelo kočljivih primerih smo si z vašimi ljudmi pomagali z angleščino. Naša dva inženirja ta jezik precej dobro obvladata.

Kot prevajalec imam, npr., vaša imena vrste lesov še sedaj napisana v zvezku. Teško si jih je zapomniti.

Tovariš prevajalec, odkod znate srbohrvatsko?

Šolal sem se na fakulteti za tuje jezike v Pekingu. Tudi sedaj delam na radiu Peking. Kot novinar in tudi napovedovalec. Pripravljam in vodim oddalje, ki se slišijo do vas.

Kako boste potovali domov in koliko kilometrov je do vašega doma?

Vožnja bo seveda z avionom, do naše pokrajine Iilin pa je več kot 10.000 kilometrov.

Bi hoteli našim delavcem še kaj reči?

Vsem vašim ljudem se najlepše zahvalimo za trud, ki so ga vložili v naše usposabljanje, za prijaznost in skrb. Želimo, da bi tudi v prihodnje dobro delali in bili v življenju srečni in zadovoljni.

Po končanem pogovoru za Glasilo sta kitajska inženirja in prevajalec spraševala predsednika Stolovega delavskega sveta, Slavka Berganta, predsednika sindikata, Maksa Vukmirja in koordinatorskega dela ZK, Alojza Štroša o zgradbi, načinu dela in namenu našega najvišjega samoupravnega organa, sindikalne organizacije in organizacije ZK. V pogovoru je tudi aktivno sodeloval Janko Gedrih, vodja splošnega sektorja. Gostje so se močno zanimali za samoupravno in družbenopolitično delo in uspehe, ki smo jih dosegli na teh področjih.

Ciril Sivec

TEKMOVANJE TEKAČEV

Leto je okoli in ljubitelji tekov in hoje na smučeh smo se zopet zbrali in kljub nizki temperaturi organizirali tekmovanje na Križu za lovsko koč. Udeležba je bila zaradi neugodnih razmer in datuma 15. 2. 1985 zelo skromna. Posebno skromno so se tekmovanja udeležile ženske, saj sta štartali samo dve. Malo boljša je bila zasedba v moški konkurenci.

Mraz in sneženje sta marsikoga zadržala doma in tako so torej to tekmovanje izvedli samo najpogumnejši. Večne težave glede urejanja proge so tokrat odpadle. Največ zaslug gre ljubitelju teka in hoje tov. Janezu Lavraču, ki delo opravlja z zadovoljstvom, redno in vestno. Udeleženci so lahko videli in spoznali vrednost nove pridobitve — teptalca, katere solastnik je tudi naša DO.

Rezultati:

Ženske in starejši moški so štartali na tri kilometre dolgi progi.

Ženske do 35 let:

1. Anica Okorn 14,48

Ženske nad 36 let:

1. Anica Lavrač 11,08

Moški nad 51 let:

1. Štefan Humar 11,80

2. Emil Kukanja 12,03

3. Peter Plevel 12,54

Moški do 30 in 50 let pa so štartali na daljši progi, dolgi 6 km.

Moški do 30 let:

1. Dušan Orehek 12,88

2. Marko Brlec 15,75

3. Franc Stele 20,14

Moški od 31 do 40 let:

1. Brane Virjant 17,53

2. Cene Balut 21,59

3. Janez Pogačar 25,52

Moški od 41 do 50 let:

1. Janez Lavrač 17,33

2. Janez Golob 18,32

3. Vinko Ovičaj 26,80

Vsi nastopajoči so dokazali, da so dobri tekači in so kljub slabim vremenskim razmeram uspešno premagali progo.

Prav tako je potrebno pohvaliti vse, ki so pripomogli, da je tekmovanje uspelo.

Jože Zupin

»Človek je že tak, da bo vedno vprašal, kakšno delo imaš in koliko zaslužiš? Če nimaš pretežkega dela in ne preslabega zaslužka?«

* * *

»A veš, da mi je ta »packa« v trgovini preveč zaračunala!«

»Kaj si pa zadnjič rekel, ko ti je premalo?«

»Tedaj sem bil pa tiho.«

* * *

»Tonči katerega imaš rajši, atka ali mamico?«

»Najraje imam starega očeta, ker mi daje največ denarja.«

* * *

»Vlekel se je na štriku, zadavil se pa ni.«

»Ja, kdo pa? Veš, da tega nisem slišal!«

»Sosedov pes vendar!«

* * *

»Pri nas smo ta mesec delali kar dve soboti!«

»Pri nas smo bili pa vse prosti, pa še med tednom bolj malo delamo.«

* * *

»Kako pa, da so pri vas mojstri ne-prestano v delavnici?«

»Delavcem morajo biti vendar za zgled.«

Vinko Rožič je tehnolog v oddelku za študij dela. Z velikimi delovnimi izkušnjami in smislom za praktično delo je v oporo mlajšim sodelavcem, ki se s proizvodnimi zahtevami še niso toliko srečali.

Delo tehnologa zahteva natančnost, pravičen odnos do sodelavcev in kreativnost. Vinko je tudi predsednik komisije za inovacije. Ker je sam inovator, se je za sodobnejše delo, za uveljavljanje in priznavanje inovacij še toliko bolj zavzel.

Hoteti ljubiti

Nekoč, davno tega
smo hoteli življenje,
nekoč, od tega so leta,
smo hoteli ljubiti.
Življenje kaj kmalu
postalo je trpljenje,
a ljubezen nam hočejo ubiti.

Poglej, na poljih orožje,
poglej, v planinah orožje,
poglej, v morju orožje.

Miro Pogačar

»V naši družbi nekateri dobro delajo,
drugi pa ne; vsi pa hočejo dobro živeti.«

* * *

»Meni je govoril čez tebe, tebi čez
mene, potem tudi veš, kakšen človek je
sam.«

* * *

»Izdelki, ki jih napravimo, niso za
nas, pa je vendar užitek, če so brez po-
praviljanja in nepotrebnih zastojev lepo
narejeni.«

* * *

»Jezem sem nanj. Ne zaradi kaj po-
sebnega, temveč samo zato, ker mu delo
bolje uspe, kot meni.«

* * *

»Čudno, pred leti smo vsi radi delali
in delavci, ki so odhajali v pokoj, so se
upokojitve kar bali.«

* * *

»Kaj, dragi Franci, mojega brata ne
poznaš? Saj ni čudno. Pred sedmimi le-
ti, ko sva se poročila, si ga nazadnje
videl.«

* * *

»Kako, da si vedno tako dobre volje?«
»Slabe misli vedno odganjam, dobre
pa zadržujem!«

* * *

»Bil je spreten v medsebojnih odno-
sih, toliko pa vendar ne, da ne bi kdaj
pa kdaj napravil napake.«

KAR ZNAŠ, TO VELJAŠ

Voditelj oddaje Milan KRAPEŽ z zmagovalko Ireno

V petek, 15. februarja, smo v Kulturnem domu na Duplici spremljali in spodbujali z aplavzom pevce — amaterje. Obiskala nas je ljubljanska RTV in posnela mlade navdušene pevce in glasbenike, ki so se po predhodnem izboru uvrstili v tekmovalno javno radijsko oddajo Kar znaš, to veljaš.

Prireditev je vodil znani napovedovalec Milan Krapež, ki je pomagal premagovati tremo nastopajočim pred nastopom. Pomerilo se je nekaj pevcev solistov, kantavtorjev, pa tudi skupin in ansamblov. Nekateri so s seboj prinesli kitare, harmonike, violine, orglice, ostale pa je spremljal ansambel Iva Umeka. Vsi so si prizadevali za čim boljši nastop in skušali oponašati popularnega ali vsaj dobro znanega pevca celo v obnašanju. Moramo priznati, da je le-to nekaterim kar dobro uspelo.

Zmagovalka IRENA TURIČNIK iz Ljubljane — na začetku svoje glasbene kariere

Pozimi je priprava tovarniških poti nekaj drugega kot poleti. Poleti je potrebno dvorišče le pospraviti in pomesti, pozimi pa poleg tega še poskrbeti za varen transport tovarnih vozil, še prav posebno pa delavce, ki tukaj hodijo na delo in z dela in tudi po delovnih opravkih.

ostali pa so poskusili, kako se počutijo zvezde pred polno dvorano, kot je bila recimo, ta večer prav dupliška.

Vse amaterje je ocenjevala »stroga« in dokaj neenotna žirija; kot običajno sestavljena iz gledalcev v dvorani. Čeprav se nismo vedno strinjali z njihovim mnenjem, smo si bili pa na koncu le edini, da zasluži naslov amaterja te oddaje kantavtorica Irena Turičnik z lastno skladbo »Od tod«, za točko prednosti pred drugouvrščenim ansamblom bratov Stopar in tretje uvrščeno skupino Mlado ogledalo. Nagrade je izročil predstavnik Društva prijateljev mladine tov. Miran Štros. Tako se je Irena uvr-

Drugouvrščen ansambel bratov STOPAR iz Mengša — mogoče bodoči AVSENIKI

Tretjevrščena skupina MLADO OGLEDALO iz Domžal je presenetila z »ubranim«
petjem

Skupina 1 a razred — stari znanci dupliškega odra

Franček Pogorelič s skladbo v »fouš«
duru in »kiks« molu

stila v finalno oddajo »Kar znaš to veljaš«, ki bo junija. Če pa bo imela še tam toliko poguma in sreče, pa bo obiskala Maglaj v SR BiH, kjer izbirajo amaterja Jugoslavije.

Prvi del zabavnega večera je seveda snemala RTV Ljubljana, drugi del pa je bil namenjen samo obiskovalcem v dvorani. Nastopila je 21-letna Nuša Krajšek iz Jarš pri Radomljah, kajti pred dvema letoma je na enakem tekmovalstvu osvojila naslov amaterja leta v Jugoslaviji. Tokrat je zapela uspešnico ansambla Rendes-vous O ne, Cherie, zatem pa še pesem Če me ljubiš, pevke Branke Kraner. Res škoda, da taki talenti ne nastopajo večkrat. Vendar vseeno Nuša petja ni pustila popolnoma na stranskem tiru, saj bo kandidirala v Pop delavnici in želimo ji, da bo tudi tam uspela.

Za konec pa smo pogledali še v 1. a razred. Predstavil se nam je Franček Pogorelič, sledilo je obiranje varstva pri delu, kako dobijo službo pes, petelin in medved, kako v trinadstropni stavbi ne potrebujejo stranišč, kako je direktor »mrknu«, in še in še. Za glasbeno spremljavo je poskrbel duo Podstrešje. Tako smo si gledalci osvežili spomin na morda že pozabljene šale, nekaj pa je bilo tudi novih. Kakorkoli že, smejali smo se tem in onim.

Razpoloženje v drugem delu je bilo bolj sproščeno, treme je bilo manj in veseli smo bili ob dejstvu, da mladi še ustvarjajo in se poskušajo uveljavljati.

Držimo pesti za Ireno in Nušo in nasvidenje na prihodnji oddaji!

Tatjana Sivec

»Poleg vsega drugega sem se naveličal zime, mraza in plačevanja za kurjavo. Komaj čakam na pomlad, ko vsaj teh problemov ne bo.«

Varčevanje pri blagajni vzajemne pomoči

Eden od načinov varčevanja je vlaganje lastnih sredstev v blagajno vzajemne pomoči, ki je v naši delovni organizaciji večini sodelavcem dobro poznana. Ustanovljena je bila na pobudo sindikata pred več kot 30 leti. Ustanovitev je narekovala potreba, da sodelavci, ki so člani blagajne vzajemne pomoči, lahko dobijo posojilo do štirikratne višine svoje vloge, katerega morajo nato v 12 mesecih vrniti. Če ni na razpolago dovolj sredstev, oziroma je veliko vlog za dodelitev posojila, se faktor 4 ustrezno zniža. Na osnovi števila vlog in celotnega zneska, katerega imajo vlagatelji pri blagajni vzajemne pomoči, odbor BVP vsak mesec določi višino posojila. Posojilo izplačuje blagajnik v obliki gotovine na dan izplačila osebnih dohodkov. Denar, ki je v blagajni vzajemne pomoči, tako kroži med člani kot posojilo. V blagajni ostane le okoli 40.000.— din, da lahko odbor v izjemno nujnih primerih odobri prosilcu posojilo takoj, prosilec pa ga dobi najkasneje naslednji dan.

Kdo je lahko član BVP? Vsak delavec naše delovne organizacije, ki pri blagajniku izpolni pristopno izjavo z vpisnino 1 din. Najnižji mesečni obrok vloge je 10 din. Po šestih mesecih vlaganja lahko član BVP že zaprosi za posojilo, in sicer na posebnih obrazcih, katere odda tajniku ali blagajniku najkasneje do 10. v mesecu.

Sindikalna konferenca Stol je vodnje BVP in reševanje zadev iz tega področja poverila tričlanskemu odboru, katerega sestavljajo:

- predsednik Tatjana Koritnik,
- tajnik Holozan Vida,
- blagajnik Perčič Marinka.

Vsekakor moramo poudariti, da smo vsi skupaj dolžni posebno zahvalo za več kot dvajsetletno delo na tem področju tajniku Holozan Vidi in blagajniku Kotnik Francki, ki odhaja v pokoj, in katero bo sedaj zamenjala Perčičeva.

Poročilo blagajne vzajemne pomoči za leto 1984

Vloge članov	din	4.878.195,00
Vpisnine	din	892,00
Dohodki od posojil	din	36.152,60
Bančne obresti	din	19.586,30
Ostali dohodki	din	1.803,10
	din	4.936.629,00

Saldo v blagajni dne 12. 12. 1984	din	729,50
Hranilna knjižica dne 12. 12. 1984	din	66.640,50
Posojila	din	4.869.259,50
Skupaj	din	4.936.629,00

Število članov BVP je 701.

Na novo je bilo sprejetih 53 članov v letu 1984 in še 10 članov v januarju 1985.

Francka Kotnik je delala v finančno-računovodskem oddelku, kjer je bilo njeno glavno delo kontrola finančnega poslovanja naših Interierov.

Ko smo se sredi letošnjega februarja pomudili pri Francki, je bila tako rekoč že v pokoju. Njeno redno delo je bilo pri kraju in uradno je bila na dopustu. Ker pa ji žilica ni dala miru, je bila še vedno na delovnem mestu in urejala zadeve, katere je preje opravljala.

Kotnikova Francka je bila tudi naša vzorna delavka pri blagajni vzajemne pomoči. Vsa komur je prislughnila in pomagala, kolikor je mogla.

Tudi za delo pri blagajni vzajemne pomoči se moramo Francki zahvaliti, prav tako za redno delo. Ob 8. marcu, prazniku žensk, pa ji želimo veliko lepega in pravo zadovoljstvo doma, kjer jo bo njen že upokojeni mož Grega, dolgoletni odlični brusilec orodja v strojni stolarni, nadvse vesel.

Ob koncu pa morda še tale prijetna pripomba: Lepo je delati s človekom, ki je dober delavec in vedno dobre volje. Francka se je vedno rada nasmejala, prav tako rada pa je imela delo.

Promet v letu 1984

Prihodki	10.211.344,50 din
Odhodki	10.214.798,30 din
Prejete vloge	1.733.509,00 din
Izplačane vloge	587.854,50 din
Znesek izplačanih posojil	9.551.999,00 din
Vračila posojil	8.423.625,00 din

Odobrena posojila v letu 1984 595 članom.

Povprečni faktor je bil v letu 1984 2,58 odst.

Iz poročil preteklih let lahko ugotovimo, da število novih članov iz leta v leto raste, prav tako se večja število

sodelavcev, ki so v tekočem letu prejeli posojila, kar vsekakor opravičuje poslovanje blagajne vzajemne pomoči.

Želimo, da bi bilo kar največ sodelavcev včlanjenih v blagajno vzajemne pomoči. Kakršnekoli informacije lahko dobite pri odboru BVP ali pri sodelavcih, ki so že dolgo člani.

Tatjana Koritnik

»Teško delo vsakdo občuti. Nekateri pa so tako krivični, da v takih primerih le sebe vidijo.«

* * *

»Če z veseljem delaš, delo sploh ni težko. Zelo hudo je, če nerad delaš.«

* * *

»Kaj boš kritiziral nedelavnost in neodgovornost, ko si k skupnemu uspehu še najmanj doprinesel.«

* * *

»Če ne bi imel takih problemov z ženo, bi se že zdavnaj ločil.«

* * *

»Ko vidim lepo dekle, takoj pozabim, da sem poročen.«

* * *

»Žal brez dela ne gre. Ne pri nas in ne drugod.«

* * *

»Imamo urejeno življenje in delo. Če bi dali še razvade stran, bi bili zadovoljni.«

* * *

»Če se zlažeš, se zlaži take stvari, ki so vsaj mogoče, ne pa take, za kar vsakdo ve, da ni res.«

* * *

»Tako (smo) so zanikrni okoli teh blokov, da sem zadnjič spodaj pošteno telebnil po zaledeneli poti.«

Pozdravi iz Istre!

Stolovi nogometaši so se nam oglašili iz Medulina pri Puli. Na razglednici so napisali, da vsem našim delavcem pošiljajo športne pozdrave.

Hvala!

Živali imamo za neumne, ljudje smo seveda »pametni«. Ker smo taki, smo velikokrat slabši od kake živali. Žal je tako res, čeprav je primerjava zelo groba.

Pes, ki mirno leži v svojem bivališču, bo tedaj, ko bo prišla potreba, da mora paziti na imetje, skočil pokonci in dal vse od sebe, da bo zaupano opravil. Človek se bo pa dvignil s sedeža ali pa ne. Odvisno od tega, koliko zavesti ima.

Izdaja v 2100 Izvodih Industrija pohištva STOL Kamnik. Glasilo urejajo — glavni urednik Ciril SIVEC, odgovorni urednik Franc PESTOTNIK in člani uredniškega odbora: Tine BREZNIK, Diana RUTAR, Bine KLADNIK, Vinko JAGODIČ, Franci ŠTEBE, Danica KOCAR, Sonja ZORN in Boris PLEVEL. Lektor: Ivan SIVEC. List izhaja vsak mesec in ga prejema stolovski delavci in upokojenci brezplačno. Natisnila TISKARNA LJUBLJANA v Ljubljani. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.